

RANDKRANT

Maandblad over de Vlaamse Rand · oktober 2015 · jaar 19 · #07

FR · DE · EN

traductions
Übersetzungen
translations

Klankman Pascal Braeckman

**‘Alles wat je filmt,
maak je mee’**

**Awel maakt mee
het verschil**

In het spoor van gebarentolk

Veronique Caluwaerts

+ AGENDA

Choreograaf Helder Seabra

**‘Ik ben optimistisch
en ontzettend koppig’**

Toekomst van Brussels Airport

**‘Investeren
in vernieuwing en groei’**

Sophie Vercammen uit Hoeilaart werd in september door Jacinte Monsieur aangeduid om **deketting** voort te zetten.

28
24

‘Durven samenwerken’

1978 was het jaar dat de ouders van Sophie Vercammen zich in Hoeilaart vestigden. Vandaag baat ze in de gemeente de bed and breakfast Hippo-Droom uit. ‘Via de B&B wil ik de mensen laten kennismaken met onze regio. Dat begint al in de kamers: we hebben een Armand Pien-kamer en een Nero-kamer.’ De kamer in Belle Epoque-stijl spant de kroon. ‘Het is een verwijzing naar het rijke verleden van het gebouw. In de jaren 1500 logeerde hier de machtige Keizer Karel, in de 14e eeuw de bekende mysticus Jan Van Ruusbroec.’

RUST EN HUISELIJKHEID

De kamer vertelt ook iets over de klanten. ‘Het is een kamer voor grote gezinnen. Omdat die niet snel wordt verhuurd, hebben we er ook een kamer van gemaakt waar boardmeetings kunnen worden gehouden. De Rand heeft een aantrekkingskracht op heel wat mensen. In de zomer en het weekend hebben we gezinnen en toeristen die de streek willen leren kennen, in de week hebben we vaak internationale zakenlui. Zij kiezen de rust en de huiselijkheid in plaats van de drukte van een hotel in Brussel.’

De nabijheid van de hoofdstad is maar één van de troeven van de regio. ‘De Rand is toeristisch heel interessant. We hebben natuur met onder meer het Zoniënwood. We hebben historisch erfgoed dat veel vertelt over de geschiedenis van onze regio. De koninklijke loge van de renbaan van Groenendaal bijvoorbeeld, die nu gerestaureerd wordt. Ik herinner me hoe ik daar vroeger naar het paardenrennen ging kijken. Het is hier trouwens een paradijs voor paardenliefhebbers, zeker sinds de Equitrail: 230 kilometer ruiterroutes die als

een lus rond Brussel loopt. Ook voor mountainbikers, fietsers en wandelaars is de Rand een plek die je absoluut moet verkennen.’

LOKALE HANDEL

En voor de fijnproevers. ‘Daar kan je als Belg niet onderuit. Ik heb jaren als marketing manager gewerkt voor enkele brouwerijen uit de regio. Bier is een product dat onze regio kenmerkt. In de B&B wil ik de klanten laten kennismaken met al het lekkers dat onze streek te bieden heeft: kaastaart, druiven, lambiekbieren, ... Al die producten komen van kleine, lokale handelaars. Dat helpt meteen de lokale economie vooruit.’

Vercammen kent graag de mensen achter het product. ‘Ik heb in de loop van de jaren een vertrouwensband opgebouwd met mijn leveranciers. Het is een vorm van ondernemen die ik koester. We moeten elk van ons eilandje komen en durven samenwerken. Ik stuur toeristen bijvoorbeeld graag naar een wellness in de buurt. Daarom trek ik ook mee aan de kar van Unizo Druivenstreek. We hebben sterke troeven in handen om van de Rand een sterker geheel te maken: erfgoed, toerisme, gastronomie en economie.’

Vercammen kijkt daarbij niet alleen naar handelaars, maar ook naar gemeenten. ‘Dat gaat over de aanleg van nieuwe fietspaden over de gemeentegrenzen heen, maar ook over het organiseren van evenementen. De 150 Zoete Zomers die druivengemeenten Overijse, Tervuren, Hoeilaart en Huldenberg organiseren, vind ik daar een goed voorbeeld van. Het is een project dat door vier gemeenten gedragen wordt en waar je als regio mee kan uitpakken.’

TEKST Jens De Smet • FOTO Filip Claessens

AGENDA

OKTOBER
2015

ABONNEMENT

15 € voor wie in de Rand woont, 20 € voor wie buiten de regio woont (9 nrs/jaar). Rekeningnr. IBAN BE 58 0910 2113 1679

23
14

22
04

INHOUD

04

23

26

- 06 VAN ASSET TOT ZAVENTEM
- 09 MIJNGEDACHT
- 16 BOUWERK
- 22 INTERVIEW
- 24 OPSTAP
- 25 DEKIJKER
- 29 KWESTIE VAN SMAAK
- 30 OOGVOORDERAND
- 32 GEMENGDE GEVOELENS

‘Investeren in vernieuwing en groei’

Tijdens de eerste zeven maanden van dit jaar noteerde Brussels Airport een spectaculaire groei van 8,6%. In juli trokken er 2,5 miljoen passagiers van op Zaventem de wereld in. Dat waren er nog nooit zo veel. Maar wat met het vliegtuiglawaai en de regionale luchthavens?

FR

Bouwen aan de toekomst

Casablanca kreeg dit jaar de prijs *Armoede Uitsluiten* van Welzijnszorg. Het sociale economiebedrijf leidt met succes langdurig werkzoekenden op in de bouwsector. Casablanca is actief in het Brussels Gewest, maar Pieter Dehon uit Vilvoorde ziet ook kansen in de Rand.

EN

Gebaren maken het verschil

Swingend op de beat, met een sterke mimiek en zelfzekere handen staan ze iets lager dan de muzikanten en brengen hun woordeloze vertaling voor al wie de muziek niet hoort. Veronique Caluwaerts uit Merchtem tolkt liedjes en situaties uit het dagelijkse leven in gebarentaal.

FR

‘Investeren in vernieuwing en groei’

Tijdens de eerste zeven maanden van dit jaar noteerde Brussels Airport een spectaculaire groei van 8,6%. In juli trokken er 2,5 miljoen passagiers van op Zaventem de wereld in. Dat waren er nog nooit zo veel. Maar wat met het vliegtuiglawaai en de regionale luchthavens?

TEKST Bart Claes • FOTO Filip Claessens

Arnaud Feist, CEO van Brussels Airport, zet sinds 2010 volop in op vernieuwing en groei. Dit jaar opende het nieuwe verbindingsgebouw *Connector* tussen de terminal en Pier A, net als het nieuwe protocolgebouw voor hoogwaardigheidsbekleders. De 10.000 zitjes in de luchthavengebouwen werden vernieuwd, de aankomstzone ondergaat momenteel een opknapbeurt, de start- en landingsbanen worden gerenoveerd.

2015 wordt een recordjaar voor Brussels Airport.

Feist: ‘Van januari tot en met juli noteren we een stijging van 8,6% ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar. Volgens de internationale voorspellingen zal het aantal passagiers tot 2020 elk jaar met een goede 2% stijgen. Wat de vracht betreft, was er de eerste zeven maanden van dit jaar een groei van 11%. Sterke cijfers, maar de evolutie van het vrachtvervoer laat zich moeilijker voorspellen. Belangrijk om weten: het aantal vluchten is niet even sterk gegroeid. Het aantal vluchten is gestegen met 4,2%. Dat komt omdat de bezettingsgraad van de vliegtuigen hoger ligt. Vorig jaar in juli bedroeg het gemiddeld aantal passagiers per vlucht 119, dit jaar was dat 125.’

Aan wat is deze groei te danken?

‘De groei bewijst dat de nieuwe dynamiek die enkele jaren geleden is gestart, en waarbij we de klant centraal stellen, zijn vruchten afwerpt. Ons doel is om van Brussels Airport een innoverende, klantvriendelijke en aangename luchthaven te maken. Wij willen dat de vakantie van de passagiers al op de luchthaven start. Daarbij zetten we volop in op het verbeteren en vernieuwen van onze infrastructuur en onze diensten. Zoals het nieuwe verbindingsgebouw *Connector*. Dankzij dat gebouw kunnen de passagiers sneller van de check-in naar hun gate, met een spectaculair zicht op het tarmac. De 25 *screening lanes* vormen het grootste platform

voor de controle van passagiers en handbagage in Europa; passagiers kunnen er terecht in een volledig nieuwe winkel- en ontspanningszone.’

‘We werken ook samen met de luchtvaartmaatschappijen om ons netwerk uit te breiden, naar Europese bestemmingen en daarbuiten. Elke dag vertrekken er 26 langeafstandsvluchten. Eind oktober start ANA – All Nippon Airways – met een dagelijkse vlucht naar Tokio. Elke nieuwe verbinding zorgt voor nieuwe businesskansen, import en export, toerisme.’

‘Wat het vrachtvervoer betreft, zet Brussels Airport in op haar specialisatie in het vervoer van temperatuurgevoelige goederen. Dat is bijvoorbeeld belangrijk voor de farmaceutische industrie. Het afgelopen jaar zijn vier nieuwe vrachtmaatschappijen gestart op Brussels Airport: Ethiopian Airways, Qatar Cargo, Yangtze River Express en KF Aerospace. Dat brengt honderden nieuwe banen met zich mee.’

Brussels Airport heeft een investeringsprogramma tot 2025. Wat zijn de belangrijkste plannen?

‘Begin 2016 kunnen ook de passagiers van Pier B van het verbindingsgebouw *Connector* gebruik maken. Eind 2016 vernieuwen we de commerciële ruimtes. De kantoren van de oude terminal worden omgebouwd tot kantoren. Op middellange en langere termijn staat de grondige renovatie van de twee andere start- en landingsbanen – waarvan één baan al in 2016 – op het programma, en de uitbreiding van Pier A.’

Vastgoedverhuur op de luchthaven?

‘Naast het vervoer van passagiers en cargo is de ontwikkeling van vastgoed een derde pijler voor Brussels Airport. Het project *Gateway* – de oude terminal – is een nieuw kantorencomplex waarin de 2.000 werknemers van Deloitte volgend jaar hun intrek zullen nemen. Onlangs is ook het project *Passport* boven de doopvont gehouden, waar KPMG zich zal vestigen. Het is de doelstelling om tegen 2040 nog andere vastgoedprojecten op te starten, zodat Brus-

EN FUTURE OF BRUSSELS AIRPORT ‘INVESTING IN RENEWAL AND GROWTH’

A spectacular level of growth equal to 8.6% during the first seven months of this year is reported by Brussels Airport. The Zaventem-based hub catered for 2.5 million passengers from all over the world in July, breaking all the records. And what about the aircraft noise issue and regional airports? Arnaud Feist, CEO at Brussels Airport, has been fully committed since 2010 to renewal and growth. This year saw the opening of a new connecting building (*Connector*) between the terminal and Pier A, along with the new protocol building to receive high-ranking visitors. The 10,000 seats available for the airport premises have been renewed, the arrival area is being refurbished and the runways are being renovated. ‘Another aim is to have various real estate schemes launched by 2040 so that Brussels Airport may continue to develop as a fully-fledged Airport Business District.’

'Wij willen dat de vakantie van de passagiers al op de luchthaven start.'

sels Airport zich verder kan ontwikkelen als een volwaardig Airport Business District.'

Meer passagiers en meer vracht, dus ook meer verkeer van en naar de luchthaven?

'Brussels Airport functioneert als een knooppunt van fietsers, bussen, treinen, taxi's, auto's en vliegtuigen. Mensen reizen niet alleen naar de luchthaven om er het vliegtuig te nemen, maar ook om bijvoorbeeld over te stappen van de trein op de bus. We willen bijdragen tot het

'De contouren van de luchthaven liggen vast. Het is niet de ambitie om de terreinen van de luchthaven fundamenteel te vergroten.'

verbeteren van de toegankelijkheid van de hele regio. Daarvoor werken we samen met De Lijn, NMBS en MIVB, en met de betrokken beleidsniveaus. Zo hebben we samen met de NMBS het aantal rechtstreekse verbindingen met nationale en internationale stations verhoogd. Er zijn ook plannen om de luchthaven per tram te verbinden met Jette en de Heizel en de tramlijn van Brussel stad naar de NAVO door te trekken.'

'Enkel inzetten op openbaar vervoer zal het mobiliteitsprobleem echter niet oplossen. De Brusselse ring moet ook worden aangepast zodat de A201, de enige toegangsweg naar Brussels Airport, gemakkelijker te bereiken is. Daarnaast pleiten we voor een zuidelijke toegangsweg vanaf de E40, die het verkeer vanuit Leuven opvangt. Het fietsnetwerk wordt uitgebreid en een volwaardig fietspunt uitgebouwd.'

Enkele jaren geleden werd er geopperd om de luchthaven te 'verdelen' naar kleinere luchthavens in het land. Is daar nog sprake van?

'De rol van Brussels Airport bestaat erin om goede verbindingen te verzekeren die nodig zijn voor de economische en internationale rol van Brussel, de gewesten en België. Dat is alleen mogelijk als Brussels Airport alle marktsegmenten kan bedienen: zowel vracht als passagiers, zowel charters en low cost als full service maatschappijen. Ook wettelijk en economisch is een opsplitsing onhaalbaar: de luchtvaartmaatschappijen beslissen zelf op welke luchthavens ze vliegen, op basis van de marktvrage.'

'Het is voor de rendabiliteit van de luchtvaartmaatschappijen bovendien essentieel om zowel passagiers als cargo te vervoeren. Meer dan 30% van de vracht wordt vervoerd aan boord van passagierstoestellen. Vandaar

ook de absolute noodzaak om voldoende grote cargoactiviteiten op Brussels Airport te behouden. Cargoactiviteiten die ontmoedigd worden op Brussels Airport, zullen zich immers niet verplaatsen naar regionale Belgische luchthavens, maar gaan weg uit België. Dan dreigen er 13.000 rechtstreekse en onrechtstreekse banen verloren te gaan.'

Kan de luchthaven nog uitbreiden?

'De contouren van de luchthaven liggen vast. Het is niet de ambitie om de terreinen van de luchthaven fundamenteel te vergroten. We bekijken op dit moment wel hoe we de stijging van het aantal passagiers op de langere termijn kunnen opvangen.'

Buurtcomités blijven zich roeren over het vliegtuiglawaai. Hoe houdt de luchthaven rekening met hen?

'Brussels Airport is altijd voorstander geweest van een open communicatie naar de omwonenden. Al meer dan tien jaar is er structureel en rechtstreeks overleg met buurtcomités. Sinds vorig jaar verdeelt Brussels Airport ook het burenmagazine *Connect* in de buurgemeenten. Niet minder dan 600.000 exemplaren bereiken zo 1,4 miljoen mensen. Als luchthavenuitbater zijn wij bewust van de impact van onze activiteit op onze omgeving. Vandaar dat wij pleiten voor een geharmoniseerde luchtvaartregulering, een zogeheten vliegwet die de economische ontwikkeling van de luchthaven en de luchtvaartmaatschappijen en de impact op de omwonenden in zijn totaliteit op een evenwichtige manier aanpakt.'

De luchthaven is de belangrijkste werkgever van de regio. Hoeveel mensen werken er?

'Brussels Airport is de op één na grootste economische motor van het land, met 20.000 directe en 40.000 indirecte banen, 260 actieve bedrijven op onze luchthaven, een toegevoegde waarde van 3,2 miljard euro. Dat is 1,5% van het Belgische Bruto Binnenlands Product.'

Nagalm zoete zomer

HOEILAART/OVERIJSE/TERVUREN/HULDENBERG Met een fototentoonstelling van 22 oktober tot 9 november in cultuurcentrum Den Blank in Overijse sluiten de vier druivenstreekgemeenten Hoeilaart, Overijse, Tervuren en Huldenberg het intergemeentelijk kunst-, cultuur- en natuurproject *150 Zoete Zomers* af. Met deze zoete zomer vierden de vier gemeenten 150 jaar Vlaams-Brabantse druiventeelt onder glas. Het project omvatte onder meer de kunstroute Route Royal, met een knipoog naar de druivenvariëteit Royal en met werken van meer dan twintig plaatselijke kunstenaars. Er was een route langs de openlucht fototentoonstelling over de geschiedenis van de druiventeelt, een kunstcatalogus, een koffietafelboek over de regio en een fotozoektocht. In de afsluitende fototentoonstelling geeft fotograaf Koen Liekens een andere kijk op de Druivenstreek.

De website www.150zz.be blijft voortbestaan zodat in de komende jaren andere projecten over de druiventeelt aandacht kunnen krijgen. Op die website worden binnenkort foto's geplaatst van de 131 spandoeken die in de voorbije maanden in de vier gemeenten het straatbeeld sierden en die herinneringen uit de geschiedenis van de druiventeelt oproepen. Flup Luppens, voorzitter van serristenvereniging De Sterredruif vond *150 Zoete Zomers* geslaagd. 'Het bracht serristen, kunstenaars, verschillende overheden en andere mensen samen. Het project schetste de evolutie van de druiventeelt, van in 1865, toen de gebroeders Sohie in Hoeilaart hun eerste serres bouwden tot de moderne druiventeelt van vandaag. We moeten wat vaker op een originele manier met onze lekkere druiven naar buiten komen.' • wf

Taal als opstap naar meer

VLAAMSE RAND Van 10 tot en met 17 oktober vindt voor de eerste keer de Week van het Nederlands plaats. Met dit initiatief wil de Taalunie aandacht vragen voor de meerwaarde van onze taal. Taal biedt namelijk kansen op sociaal, cultureel en economisch vlak. Tijdens de Week van het Nederlands worden in Vlaanderen en Nederland heel wat activiteiten georganiseerd. Ook in de Vlaamse Rand is er heel wat te doen. Zo is er in gemeenschapscentrum de Zandloper in Wemmel het familiefestival *Rimpelwals* op 10 oktober. In het *babycafé* in gemeenschapscentrum de Bosuil in Jezus-Eik kan je op dinsdag 13 oktober naar een interactief voorleesmoment. Ouders krijgen dan tips over voorlezen met jonge kinderen. En *Café Combinne* op 14 oktober in dienstencentrum De Boomgaard in Sint-Genesius-Rode wordt een speciale editie met workshops en een quiz. • td

i Meer informatie over de Week van het Nederlands vind je op <http://weekvanhetnederlands.org>

Fusie van gemeenten

FACILITEITENGEMEENTEN Kamerlid Luk Van Biesen (Open VLD) uit Kraainem heeft een wetsvoorstel klaar dat het mogelijk maakt om faciliteitengemeenten vrijwillig te laten fuseren met een andere gemeente, met of zonder faciliteiten. 'Op dit moment bestaat er nog geen wettelijk kader voor de fusie van een faciliteitengemeente met een andere gemeente', zegt Van Biesen. 'De meeste faciliteitengemeenten zijn te klein, waardoor ze hun burgers niet dezelfde

dienstverlening kunnen geven als een grotere gemeente. Vandaar mijn voorstel om de faciliteitengemeenten toe te laten te fuseren met een andere gemeente, met of zonder faciliteiten. De faciliteiten blijven behouden. Als het gaat om een fusie met een gewone gemeente komen daar natuurlijk geen faciliteiten bij. Het is dus zeker geen wijziging van de taalwetgeving. In zo'n geval wordt de gemeente een district, waar alleen binnen de vorige gemeentegrenzen

faciliteiten gelden voor anderstalige inwoners. Zij kunnen dan in hun buurt- of districtshuis terecht om in hun taal bediend te worden.' Over een mogelijke fusie van Kraainem en buurgemeente Wezembeek-Oppem wordt al lang gepraat. 'Zo'n fusie is volgens mij perfect mogelijk', meent Van Biesen. 'Het lijkt me een goed idee om daarover een referendum te houden waarbij de voor- en nadelen duidelijk aan de inwoners worden uitgelegd.' • td

(W)arm-kracht tegen armoede

VILVOORDE De komende weken organiseert (W)arm-kracht een aantal activiteiten in Vilvoorde. 'Onze vereniging strijdt tegen armoede in Vilvoorde en omstreken en willen mensen met en zonder armoede-ervaring samenbrengen', legt Luk Hollebecq van (W)arm-kracht uit. 'Op 17 oktober is het de *Werelddag van de Armoede* en in aanloop naar die dag organiseren we heel wat activiteiten met onze partners. Op zaterdag 10 oktober geeft

Leen Demaré van JoeFM Vilvoorde vijf opdrachten die we samen tot een goed einde moeten brengen. Op 11 oktober doen we met 11.11.11 een wandeling rond sociale bescherming. Wie van muziek houdt, kan op 15 oktober terecht in de OLV-kerk op het Portaelsplein voor een pianoconcert.' • TD

i Meer informatie over de activiteiten van (W)arm-kracht vind je op www.warmkracht.be

BC Grimbergen in Panini-stijl

GRIMBERGEN Basketballclub Grimbergen pakt dit seizoen uit met een origineel initiatief. De club lanceert samen met de Delhaize-supermarkt van Humbeek een plakboek in ware Panini-stijl. 'Het moeten niet altijd de Rode Duivels of grote buitenlandse voetbalsterren zijn', vindt clubsecretaris Hugo Devue. 'Wij willen onze eigen spelers van jong tot oud laten schitteren in het plakboek. Per aankoop van een aantal euro in de Humbeekse supermarkt krijg

je een pakje stickers. Bedoeling is om alle plaatselijke basketballers te verzamelen. Dat zijn er ongeveer 250. Als het initiatief succes heeft, willen we zelfs, zoals bij andere plakboeken, een uitwisselnamiddag houden, zodat zoveel mogelijk mensen hun boek vol krijgen.' Ook de voetbalclub van Beigem springt mee op de kar en brengt een plakboek uit. 'Eind oktober moet alles klaar zijn en kan de stickerverzameloede beginnen.' • TD

Voetbalclub **Grimbergen** moet twee thuismatches in Prinsenbos niet is uitgerust om risicowedstrijden te spelen. • In **Overijse** krijgt het stadion bij risicowedstrijden twee aparte ingangen waardoor supportersploegen niet in elkaars buurt kunnen komen. • **Vilvoorde** gaat de zes meter hoge triptiek van schilder Jean Portaels in de kerk Onze-Lieve-Vrouw van Goede Hoop restaureren. • Het Belgisch leger wil een nieuw hoofdkwartier bouwen in de kazerne Koningin Elisabeth op de grens tussen **Sint-Stevens-Woluwe** en Evere. • De grondige renovatie van de start- en landingsbaan 25L/07R op Brussels Airport in **Zaventem** is door gunstige weersomstandigheden vroeger afgerond dan gepland. • **Asse** zal op haar grondgebied tien extra defibrillatoren plaatsen. • Een groter aanbod aan openbaar vervoer en minder verspreide bebouwing: dat worden de speerpunten van het nieuwe beleid van de provincie Vlaams-Brabant op vlak van ruimtelijke ordening. • De perrons van het station van **Vilvoorde** worden de komende zeven jaar gerenoveerd, goed voor een investering van meer dan 20 miljoen euro. • De Gewestelijke Maatschappij voor Volkshuisvesting uit **Sint-Pieters-Leeuw** start vanaf oktober met een eigen krantje om haar ruim duizend huurders te informeren over geplande projecten, renovatiewerken, wijzigingen in het huurreglement en de berekening van de huurprijzen. • De volgende twintig jaar zal de bevolking in Vlaams-Brabant met 85.000 inwoners toenemen. Dat betekent dat er in Vlaams-Brabant, nu al de dichtst bebouwde provincie, nog eens 45.000 nieuwe woningen bijkomen. • In **Merchtem** is de nieuwbouw voor het woon- en begeleidingscentrum Levedale voor mensen met een verstandelijke beperking wegens gebrek aan financiële middelen bij de Vlaamse overheid voorlopig uitgesteld. • Iets meer dan 5% van de Vlaams-Brabantse scholieren in het secundair onderwijs

doet zijn jaar over, in het Brusselse Gewest gaat het om 8%. • Er komen elf camera's met automatische nummerplaat herkenning op de op- en afritten van de A12 in Kapelle-op-den-Bos, Londerzeel en **Meise**. • In **Sint-Pieters-Leeuw** werden vorige maand al de eerste van vijftien camera's met automatische nummerplaat herkenning geplaatst op een aantal invalswegen. • Het beschermde Huis Stas uit 1698 op de Markt in **Assen** zal na een renovatie dienst doen als palliatief centrum voor het Onze-Lieve-Vrouwziekenhuis. • In Halle wil Colruyt drie extra windmolens bouwen op het industrieterrein Dassenveld. • In **Meise** hebben 450 gezinnen de petitie getekend tegen het westelijk tracé van de sneltram die De Lijn er wil aanleggen. • Wie bij de brandweer een niet dringende of niet levensbedreigende aangifte wil doen, voor bijvoorbeeld het verdelgen van een wespennest, kan dat voortaan elektronisch via een e-loket op de website www.vlaamsbrabantwest.be. • In woonzorgcentrum Breugheldal in **Itterbeek** is een dementietuin aangelegd, die de zintuigen van dementerende mensen prikkelt. • **Merchtem** is op zoek naar vrijwilligers om het stationsloket open te houden. • In **Alsemberg** is de restauratie van de Herisemmolen na veertig jaar klaar. De molen is een beschermd monument. • Na een inspectie van het FOD Werkgelegenheid werd het bouwvallige vredegerichtsgebouw aan de Astridlaan in **Kraainem** gesloten. De zittingen vinden nu plaats in het gerechtsgebouw van **Sint-Genesius-Rode**. • In **Zaventem** heeft het vredegericht een ernstig personeelstekort. Van de vijf personeelsleden blijft nagenoeg niemand over, waardoor de sluiting van de griffie dreigt. • De kleuterschool De Hoek in **Sint-Genesius-Rode** telt voortaan ook een eerste leerjaar, met als doel om over vijf jaar een volwaardige kleuterschool te hebben. • **Dilbeek** kan vanaf november 24 asielzoekers opvangen. Omdat de bouw van de Welzijnscampus goed vooruit gaat, is er weldra plaats voor zes gezinnen. • Ben Weyts (N-VA), minister voor de Vlaamse Rand, trekt 200.000 euro uit ter ondersteuning van het Vlaamse en groene karakter van de regio. Gemeentebesturen, OCMW's, verenigingen en inwoners kunnen een projectaanvraag indienen om een subsidie te bekomen. • 11

Lotusfabriek definitief gesloten

MEISE De Lotusfabriek in Meise, die begin juni in de as werd gelegd, wordt niet heropgebouwd. 71 mensen verliezen daardoor hun baan, maar zouden wel aan de slag kunnen in de andere vestigingen van Lotus Bakeries. 'Het is een harde, maar weloverwogen beslissing', zegt Jan Boone, CEO van Lotus Bakeries. 'We blijven investeren in onze Belgische fabrieken, maar om competitief te kunnen blijven, doen we dat vanuit onze grote fabriek in Courcelles. De productie van Meise wordt naar daar overgebracht. In onze vestigingen in Lembeke en Oostakker zijn er meer dan 80 vacatures. We hopen dat een aantal mensen die in Meise werkten, ingaan op

ons voorstel om in een andere vestiging te komen werken.' Of veel oud-werknemers uit Meise dat ook echt zullen doen, valt te betwijfelen. De ontgoocheling onder hen is groot. 'De andere vestigingen zijn niet bij de deur', zegt Dennis Vanden Heuvel, die 20 jaar voor Lotus in Meise werkte. 'We hoopten dat Lotus zijn menselijkheid zou laten zien, maar blijkaar zijn de cijfers belangrijker.' 'Het sociale aspect van 71 werknemers heeft in de economische logica van Lotus weinig gewicht', zegt Baudoin Ferrant van de socialistische vakbond. 'Voor de mensen die niet naar een andere vestiging gaan, zullen we een oplossing zoeken.' • 10

Carrousel gestopt?

LINKEBEEK Ondanks de nieuwe wetgeving en de uitspraak van de Raad van State houdt de Franstalige meerderheid in faciliteitengemeente Linkebeek er begin september opnieuw aan vast om Damien Thiéry (MR) voor te stellen als burgemeester. 'De gemeenteraadsleden van de meerderheid hebben gezegd dat ze niemand anders dan mezelf als burgemeester willen', liet Thiéry weten na de gemeenteraad van 7 september. Tegen beter weten in, want de overheid wil de waarnemend burgemeester niet benoemen omdat hij meermaals de taalwetgeving heeft overtreden.

Op 17 september stelde Vlaams minister van Binnenlands Bestuur Liesbeth Homans (N-VA) dan voor om schepen Yves Ghequiere te benoemen als burgemeester. Hiermee hoopt de Vlaamse Regering de benoemingscarousel te stoppen. Ghequiere, uit dezelfde meerderheid als Thiéry, zegt geen vragende partij te zijn voor het burgemeesterschap. Thiéry overweegt juridische stappen. Op 21 september buigt de gemeenteraad zich opnieuw over deze kwestie. Het ziet ernaar uit dat de Franstalige meerderheid in Linkebeek opnieuw Thiéry zal volgen, al is het op

Beste Buren

JEZUS-EIK Gemeenschapscentrum de Bosuil in Jezus-Eik lanceert een bijzonder project: *Beste Buren*. 'Nederland en Vlaanderen zijn 'beste buren', zegt Geoffrey Heyrbaut, centrumverantwoordelijke van de Bosuil. 'We wonen niet ver van mekaar en spreken dezelfde taal. En toch ontmoeten we elkaar weinig, zoals dat vaak gaat met buren. In de Druivenstreek kan je dat nabuurschap van Nederlanders en vlamingen zelfs letterlijk nemen, want hier wonen heel wat Nederlanders. We vinden het hoog tijd dat we elkaar beter leren kennen en gaan dat op verschillende manieren doen. Een heel jaar organiseren we, samen met onder meer de gemeentebesturen van Tervuren en Overijse, HTC Oranje International en de Nederlandse Vereniging, activiteiten die over tuinhekken en poorten heen kijken. De bedoeling is dat we onze cultuur met elkaar delen. De komende weken staan onder meer een optreden van Fred Delfgaauw, een filmvertoning van *Bloed, Zweet & Tranen* over André Hazes en een concert van Spinvis en Saartje Van Camp op het programma.' • TD

i Meer informatie over het project *Beste Buren* vind je op www.debosuil.be/besteburen

het moment dat we dit schrijven (18 september) enkel geïnteresseerd afwachten hoe deze communautaire zaak zal evolueren. De volgende weken zal duidelijk worden of er al dan niet nog wat rondjes in de carrousel bijkomen. De Nederlandstalige oppositie in de gemeenteraad vindt dat er moet uitgegaan worden van het belang van de gemeente. 'Het wordt tijd dat we dit verhaal achter ons laten. Door deze toestand ontnemen Thiéry en de meerderheid onze gemeente een extra schepenambt, dat nochtans meer dan welkom zou zijn', zegt Rik Otten. • TD/GS

Tom Serkeyn is journalist bij Ring-tv en violist bij de Vilvoordse muziekgroep Zakdoek. Hij is geboren in Brussel en woont in Peutie. Voor *RandKrant* schrijft hij afwisselend met Fatima Ualgasi, Joris Hintjens, en Dirk Voclaerts de column *mijngedacht*.

Een fraaie alliantie

En zaterdagvoormiddag begin september. Ik moet in zeven haasten nog wat boodschappen doen. Het is druk in het grootwarenhuis en bijgevolg staan er aan de kassa's lange rijen klanten aan te schuiven. De meesten ondergaan de toestand gelaten. Maar in de file staan ook de obligate chagrijnigaards. Die werpen af en toe een verontruste blik op de zak diepgevroren scampi of de witte plastic doos van Ijsboerke in hun uitpuilende winkelkarretje. 'Subiet begint dat hier nog te smelten!' Norse blikken, gemor, gezichten waar de ergernis van afdruipt. Het gaat duidelijk niet snel genoeg. Wat een ellende, de hardwerkende Vlaming zo tergen op een welverdiende vrije dag!

Op hetzelfde ogenblik staan in Brussel honderden Syriërs, Afghanen en Irakezen ook aan te schuiven, niet aan de kassa van het grootwarenhuis, maar aan de kantoren van de Dienst Vreemdelingenzaken. Niet met een vol winkelkarretje, maar met een lege maag en een angstige blik in de ogen. Voor de zoveelste dag op rij, na de zoveelste kille nacht in een lekkend tentje of onder de blote hemel, gaat het weer voetje voor voetje vooruit in de hoop dat het hen deze keer zal lukken om de nodige papieren te bemachtigen die hen een sprankeltje hoop bieden op een veiliger en beter bestaan.

Hoeveel van die asielzoekers er straks in Vilvoorde zullen terechtkomen, weet ik op dit moment niet, maar de stad waar ik woon moet van de federale overheid 124 vluchtelingen opvangen. Op de straat, op de markt, in de winkels en de cafés zijn 'die vluchtelingen' hét gespreksonderwerp. Ik ken gelukkig heel wat Vilvoordenaars die over de vluchtelingenkwestie een genuanceerd standpunt huldigen, maar veel meer dan mij lief is, vang ik ook flarden op van gesprekken met een heel andere teneur, en dan bekruipt mij een gevoel van plaatsvervangende schaamte. 'Profiteurs zijn het, die ons werk

willen afpakken en onze sociale zekerheid gaan kelderen. En hier in Vilvoore zitten al zoveel zweteriken! Weet ge wel wat dat die hier per dag gaan krijgen? 14 euro! En heb ge op tv gezien in wat voor kamers die mogen gaan wonen? Met een ijskast en een wc en alles!' Stel je voor, ook een wc, waar moet dat naartoe? En als het geen profiteurs zijn die van onze toiletten profiteren dan zijn die asielzoekers gegarandeerd crypto-terroristen of spionnen van IS.

Kijk, het debat over het Vlaamse, federale of Europese vluchtelingenbeleid, of non-beleid zo u wil, gaan we hier niet voeren, dan kom je met nog geen tien *RandKranten* toe. Maar wat er bij mij niet ingaat, is dat er nog altijd mensen zijn die botweg blijven beweren dat het hier niet gaat over oorlogsvluchtelingen maar over economische vluchtelingen op zoek naar een beter leven. Gelukszoekers dus. De lui die dat verkondigen worden naar de mond gepraat door 'belangrijke politici', of is het omgekeerd?

Als je totaal berooid en van elke illusie op een menswaardig bestaan in je thuisland bent beroofd, en als je wat er rest van je have en goed achterlaat om in een gammel rubberbootje of barvoets je leven en dat van je kroost te riskeren om aan een verschrikkelijke oorlog te ontkomen, dan is het ronduit een belediging om afgeschilderd te worden als een soort avonturier op zoek naar gemakkelijk gewin.

Maar enfin, de bangeriken, de groepsegoïsten en de onversneden racisten in Vilvoorde verkeren alvast in goed gezelschap. Ze hebben een niet te onderschatten objectieve bondgenoot: de radicaliserende islamitische jongeren. Ook zij willen niets weten van asielzoekers in Vilvoorde. En zeker niet die uit Syrië, want dat zijn toch maar losers die te laf zijn om in eigen land de wapens op te nemen tegen Assad en alle ander ongelovig tuig. Wat een fraaie alliantie.

TEKST Tom Serkeyn • FOTO Filip Claessens

Klankman Pascal Braeckman

‘Alles wat je filmt, maak je

Klankmannen werken in de luwte van een televisieprogramma. Buiten beeld, anoniem, onbekend. Sinds Pascal Braeckman voor het programma *Tomteterom* met Tom Waes werkte, kwam daar verandering in.

TEKST Ines Minten • FOTO Filip Claessens

Sinds het eind van de jaren 90 woont Braeckman in Antwerpen. Daarvoor was de Rand zijn thuishaven. Toen hij 12 was, verhuisde zijn gezin van Sint-Pieters-Leeuw naar Huizingen, waar hij zijn tienerjaren beleefde. ‘Het was fantastisch om daar op te groeien. Hoewel ik in Brussel naar school ging, maakte ik snel nieuwe vrienden. Ik sloot me aan bij de voetbalploeg en toen ik 15 was, begon ik met een discobar. Vanaf dan ging het nog sneller om vrienden te maken’, lacht hij. ‘Ik spreek van de jaren 70, hè. Toen kon je nog kind zijn in de juiste betekenis van het woord. Wij waren van ’s morgens vroeg tot ’s avonds laat van huis met onze fietsen. Het was ongecomplexerd om toen jong te zijn in de regio. Als adolescenten ruilden we onze fietsen voor brommertjes. Ook top, natuurlijk!’

In 1994 werd Braeckman technisch directeur van de Antwerpse Stadsschouwburg. Om de lange files te vermijden, trok hij drie jaar later uit de Rand weg. ‘Ik heb die job uiteindelijk maar vijf jaar gedaan, maar toen ik eraan begon, dacht ik dat het voor de rest van mijn leven zou zijn. Verhuizen was dus logisch. Nu ben ik voor mijn werk gemiddeld 120 tot 140 dagen per jaar in het buitenland, dus eigenlijk maakt het niet uit waar ik precies woon. De stad heeft zijn voordelen: alles ligt binnen handbereik en zelfs op late uren vind je er nog alles wat je nodig hebt. Maar ik zou zo weer aan de rand van het bos kunnen wonen, zoals het geval was in Buizingen, toen mijn vrouw en ik pas getrouwd waren. Ik mis vooral het gevoel van het dorp waar je alles en iedereen kent die je tegenkomt. Waar ik nu woon, ken ik mijn burens niet.’

CLOUSEAU IN DE GARAGE

‘Ik wil niet de ouwe zak uithangen, die vindt dat vroeger alles beter was, maar af en toe een tikje nostalgie mag. Zeker als je al die regels en normen bekijkt waar je tegenwoordig aan moet houden; soms lijkt het wel alsof alles schadelijk is geworden. Wat wij vroeger allemaal met onze discobars deden, is nu niet meer denkbaar.’ Al van toen Braeckman heel klein was, ontfermde hij zich thuis tijdens feestjes over de muziek. ‘Plaatjes draaien, vond ik plezant. Later wou ik een discobar, *Pigbag* heette die, en het *marcheerde* heel goed. Mijn kameraad en ik speelden bijna elke week.’ Dankzij *Pigbag* kwam de klankman in de entourage van Clouseau terecht. ‘De groep heette toen nog niet Clouseau en van een vaste bezetting was geen sprake’, zegt Braeckman. ‘Ze moesten optreden op de Dworpse feesten en hadden iemand nodig die hun techniek wou doen. Door mijn discobar had ik boxen en een mengpaneel, dus heb ik dat maar gedaan.’ Hij maakte van op de eerste rij mee hoe de populariteit van Clouseau in de jaren 80 explodeerde. ‘Clouseau repeteerde op dat moment in mijn garage. Na afloop stond er vaak een horde chiro meisjes te wachten om handtekeningen te vragen.’ Op het hoogtepunt van de gekte was de groep goed voor 180 optredens per jaar. En bij alle 180 zat Braeckman aan de knoppen. ‘Ik heb meer dan 20 jaar het geluid van Clouseau gedaan. In het weekend was ik met hen op pad, in de week met Rob De Nijs. Klank voor televisie is pas later gekomen.’

SUMOWORSTELAARS EN COWBOYS

Zijn leraren in het middelbaar onderwijs stuurden erop aan dat hij ingenieur zou worden, maar zo’n toekomst zag Braeckman niet zitten. ‘Dat interesseerde me geen zak. Ik wou naar de filmschool.’ Hij trok naar het Brusselse Rits, maar de finesses van de job leerde hij toch al doende, zegt hij. ‘Nu zijn die opleidingen erg veranderd, maar in die tijd stonden ze zo ver nog niet. Je had al eens een camera vastgehouden, maar veel meer hield het niet in. Het belangrijkste wat ik aan mijn studie heb overgehouden, zijn de contacten. Die hebben me later geholpen toen ik echt met klank voor televisie begon.’

Zijn eerste opdracht als klankman pur sang was een reclamefilmpje over schokdempers,

in regie van Stijn Coninx. ‘Mijn tweede was een reportage over Tram 12 in Hoboken. We hebben toen van 4 uur ’s morgens tot 1 uur ’s nachts op diezelfde tram gezeten om verhalen te verzamelen. Dat was boeiend. Zoiets doe je anders nooit.’ Sindsdien doet Braeckman meer dingen die een doorsnee sterveling nooit doet. Zo logeerde hij dankzij het programma *Goed volk* van Jeroen Meus twee weken bij een groep Japanse sumoworstelaars in Tokio en bij onvervalste 21e-eeuwse cowboys in Texas. ‘Al wat je filmt, maak je mee. Dat is het unieke aan de

‘Guten Morgen, wie spät ist es?’, vroeg Braeckman toen hij uit de koffer klom.

job: ik heb al ontzettend veel gezien. Onlangs vulde ik op Facebook alle landen in waar ik ooit was geweest. Het waren er 116. Dat is veel, hè?’

‘Binnenkort ga ik met Koen Wauters naar Cambodja voor zijn nieuwe programma *Project K*. Weer een nieuw land. Programma’s zoals ik ze heb gemaakt met Tom Waes, Koen Wauters en Jeroen Meus zijn fantastisch om te doen. Je slaapt soms in erbarmelijke omstandigheden, zoals met die reeks van Jeroen Meus over de *patat*, toen slapen we met onze ploeg van zes man in openlucht achter een muurtje. Het was vreselijk koud, maar we kropen dicht bij elkaar en dan ging het. Je bent in zo’n kleine ploeg op elkaar aangewezen en je moet er samen door. Dat maakt het tof, achteraf onthoud je alleen de goede dingen.’

KLANKMAN IN DE KOFFER

Zijn rol in de schijnwerpers kreeg Braeckman eigenlijk per toeval. ‘We zaten met de ploeg van *Tomteterom* te brainstormen over hoe we het programma zouden aanpakken. De allereerste opdracht die Tom moest uitvoeren, was overleven in een bos. Hij merkte terecht op dat je niet echt in je eentje bent als je een cameraploeg meezeult. Vandaar dat hij ons bij het programma heeft betrokken: zo klopte het beter, we waren er samen, dus de kijker mocht dat zien.’ Toch zal Braeckman misschien nog het meest de geschiedenis ingaan als de-klankman-in-de-koffer. Iedereen kent het fragment ongetwijfeld: om uit beeld te

mee'

blijven tijdens auto-opnames voor *Wauters vs. Waes* was hij in de kofferbak geklommen. Uitgerekend dan hield een Oostenrijkse politiepatrouille de televisiemakers tegen. *Guten Morgen, wie spät ist es?*, vroeg Braeckman toen hij uit de koffer klom. Het fragment werd een gigahit op Facebook. 'Het was niet gepland dat ik in beeld zou komen, maar die beelden waren te mooi om te laten liggen. Zo uitzonderlijk is het niet dat een klankman de koffer in moet. Voor beelden van autoscènes plaatsen ze kleine cameraatjes op het dashboard, maar het geluid kun je moeilijk automatisch regelen. Rijden ze over kasseien, bijvoorbeeld, dan versta je niets meer van wat ze zeggen en dan heb je een klankman nodig die ingrijpt. Voor de opnames van *Crimi Clowns* heb ik hele dagen in de koffer gelegen. Het hoort er bij.'

PIGBAG ARMY

Afgelopen zomer heeft hij vooral meegewerkt aan *Project K*, maar tussendoor heeft Braeckman ook zijn discobar op een originele wijze nieuw leven ingeblazen. 'Ron Reuman – die ook van Sint-Pieters-Leeuw afkomstig is – had mij al vaker gevraagd of ik niet opnieuw iets met Pigbag wou doen, maar daar had ik geen zin in.' Na wat over-en-weer-gepraat bedachten ze *Pigbag Army*: een zevenkoppige liveband met onder meer ook Eline De Munck, Axl Peleman en Jan Van Eyken. Braeckman speelt er de rol van master of ceremonies. Ze brengen muziek uit de jaren 90. 'Het klinkt goed en het is heel plezant om te doen. Het is alleen niet eenvoudig om data te vinden waarop we alle zeven kunnen optreden. Als er voldoende vraag is, willen we volgend jaar een heleboel optredens in één maand concentreren, dan is dat beter te doen.' Maar voor het zover is, heeft hij nog een volle agenda als klankman. 'Er komt nog iets met Maaïke Cafmeyer, een nieuw seizoen van *Crimi Clowns*, een nieuwe reeks *Reizen Waes* en een nieuwe *Keuken van Sofie*. Ook altijd prettig om te doen, want op die set krijg je fantastisch lekker eten.'

VR • 2 OKT • 20.15

Pigbag Army - all stars cover band

Alseberg, CC de Meent,
02 359 16 00

'Ik heb meer dan 20 jaar het geluid van Clouseau gedaan.'

DE ,ALLES, WAS MAN FILMT, ERLEBT MAN AUCH'

Toningenieur arbeiten im Windschatten eines Fernsehprogramms. Außerhalb des Bildes, anonym, unbekannt. Seit Pascal Braeckman für das Programm *Tomtesterom* mit Tom Waes arbeitete, hat sich das geändert. In den 80er Jahren war er Toningenieur der erfolgreichen Musikgruppe Clouseau, doch Braeckman geht wahrscheinlich als *de-klankman-in-de-koffer* in die Geschichte ein. Um bei Autoaufnahmen für das Fernsehpro-

gramm *Wauters vs. Waes* aus dem Bild zu bleiben, war er in den Kofferraum geklettert. Ausgerechnet da hat eine österreichische Polizeistreife die Fernsehmacher angehalten. *Guten Morgen, wie spät ist es?*, fragte Braeckman damals, als er aus dem Kofferraum kletterte. Dieses Fragment wurde zu einem Giga-Hit auf Facebook. 'Eigentlich ist es überhaupt nichts Besonderes, dass ein Toningenieur in den Kofferraum muss.'

Mee het verschil maken

27.215, zoveel keer werd het afgelopen jaar gebeld, gemaïld of gechat met Awel, de gratis hulplijn voor kinderen en jongeren. Het initiatief heeft steeds meer succes en is op zoek naar nieuwe vrijwilligers om al die oproepen te beantwoorden. *RandKrant* sprak met Jan De Leener uit Sint-Pieters-Leeuw, die een aantal jaar vrijwilliger was bij Awel.

TEKST Tina Deneyer • FOTO Filip Claessens

Awel werkt met meer dan tweehonderd vrijwilligers. Geen overbodige luxe als je weet dat de gratis hulplijn voor kinderen en jongeren om en bij de 30.000 oproepen per jaar krijgt. 'Als vrijwilliger luister je naar de vele vragen en verhalen van kinderen en jongeren', vertelt Jan De Leener. 'Je denkt en voelt met ze mee. En zo maak je hopelijk het verschil voor de ene jongere of dat kleine meisje. Alle kinderen en jongeren kunnen Awel anoniem contacteren over alles wat hen bezighoudt. Dat zijn heel uiteenlopende onderwerpen. Op nummer 1 staat de relatie

met de ouders. De laatste jaren krijgen we ook veel vragen van kinderen en jongeren die deel uitmaken van een nieuw samengesteld gezin. Ook verliefdheid is een thema dat vaak voorkomt. En ook de pestproblematiek is iets waar nog altijd veel kinderen en jongeren mee kampen. Awel laat hen hun verhaal doen, in alle rust en anonimiteit. En als dat kan, reiken we hen oplossingen of antwoorden aan. Vaak merk je dat ze zich al een pak beter voelen, omdat ze gewoon eens hebben kunnen vertellen wat er op hun lever ligt. Het zijn natuurlijk vaak ernstige gesprekken, maar er zitten ook heel wat

leuke tussen', zegt De Leener. 'Af en toe belt er bijvoorbeeld iemand die zich verveelt en vraagt of jij een goed idee hebt voor een toffe activiteit. Of iemand die gewoon wil zeggen hoe blij hij of zij is dat de prins of prinses van hun dromen het eindelijk heeft aangevraagd.'

MEER DAN EEN TELEFOON

'Awel heette vroeger de Kinder- en Jongeren-telefoon. Intussen is het veel meer dan een hulplijn via telefoon', zegt Sibille Declercq, coördinator bij Awel. 'Met meer dan 1,3 miljoen bezoeken per jaar blijft de website awel.be een voltreffer. Bijna tachtig procent van de contacten verloopt online. Heel veel kinderen en jongeren nemen contact op via de chat en ons e-mailadres. Ook het forum heeft veel succes. Anderen kiezen dan weer bewust voor een echt telefoongesprek. Dat zijn er nog altijd meer dan 5.600 per jaar. Dé drijvende kracht van Awel zijn de vrijwilligers', zegt Declercq. 'Zij beantwoorden, verspreid over afdelingen in heel Vlaanderen, zoveel mogelijk oproepen van kinderen en jongeren. De vrijwilligers uit de Vlaamse Rand kunnen naar ons kantoor in Brussel, Leuven of Mechelen komen. Sinds kort kunnen we ook van thuis uit oproepen beantwoorden. Elk jaar hebben we nood aan nieuwe geëngageerde vrijwilligers die zich per maand minimum acht uur kunnen vrijmaken om naar kinderen en jongeren te luisteren.'

ONDERSTEUNING

Wie als vrijwilliger aan de slag wil gaan bij Awel wordt goed ondersteund. 'Je wordt niet aan je lot overgelaten', vertelt oud-vrijwilliger De Leener. 'Je krijgt een stevige basisopleiding en permanente vorming. Voorkennis hoeft je niet te hebben, maar het is natuurlijk wel belangrijk dat je voeling hebt met de leefwereld van kinderen en jongeren. Ikzelf heb in mijn loopbaan altijd met jongeren gewerkt en dat helpt natuurlijk, maar het is zeker geen must. Ik heb veel voldoening gehaald uit mijn jaren bij Awel. Als een van de jonge bellers je aan het eind van het gesprek zegt dat hij weer licht aan het einde van de tunnel ziet, dan weet je waarvoor je het doet.'

i Meer info over Awel, de gratis hulplijn voor kinderen en jongeren, vind je op www.awel.be. Op 12 oktober is er een infoavond voor kandidaat-vrijwilligers in Leuven, op 13 oktober in Brussel. Wie nog vragen heeft, kan terecht op het nummer 02 534 37 43 of via info@awel.be.

Drank en drugs (en talent)

FILM

Je kent het lijstje: Jimi Hendrix, Brian Jones, Janis Joplin, Jim Morrison, Kurt Cobain, Amy Winehouse,... Muzikanten die het op 27-jarige leeftijd niet langer meer konden trekken, overleden, en sindsdien de bedenkelijke eer genieten te behoren tot de 27 club. Amy Winehouse is het recentste lid. Zij overleed in 2011 aan de gevolgen van overmatige roem. Het succes van haar achteraf gezien profetische plaat *Back to Black* maakte haar tot publiek bezit. Naarmate de brutale greep van de media op haar privéleven sterker werd, loste de hare op het leven. In zijn documentaire *Amy* reconstrueert regisseur **Asif Kapadia** die fatale ontknoping, maar hij besteedt ook alle aandacht aan het

talent van Winehouse, die al heel vroeg de camera naar zich toe trok met haar uitzonderlijke persoonlijkheid en stem. Kapadia maakte eerder een documentaire over Formule 1-rijder Ayrton Senna, kende Winehouse niet en heeft dus geen persoonlijke belangen te verdedigen of rekeningen te vereffenen. Hij gebruikt zijn uitgebreide archief aan (privé) beelden en de vooraanstaande getuigenissen van Mark Ronson, Blake Fielder-Civil, Pete Doherty, en vader Mitch Winehouse om een evenwichtig beeld te schetsen van een onevenwichtig leven. • MB

MA • 19 OKT • 20.30

Amy

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

Bron van ontwikkeling of conflict

VORMING

Dat water de belangrijkste bron van leven is, vertelt niet alleen de natuurkunde ons. Ook steden getuigen door de eeuwen heen dat water de basis vormt voor welvaart. Lange tijd werd aangenomen dat water een vanzelfsprekendheid is. De laatste jaren wordt het echter steeds duidelijker dat het niet evident is dat iedereen voldoende water ter beschikking zal hebben. Geen opbeurende gedachte, maar dat belette Bart Van der Bruggen, hoogleraar aan de KU Leuven niet om een oplossing voor deze uitdaging te bedenken. Waterschaarste werd zijn inspiratiebron om waterinstallaties te ontwerpen die het mogelijk maken om op een duurzame manier drinkwater te produceren. Samen met de Tshwane University of Technology in Pretoria (Zuid-Afrika) ontwierp hij een duurzaam waterzuiveringssysteem dat nu actief is in de Zuid-Afrikaanse provincie Limpopo. Van der Bruggen brengt een verrassend positief verhaal dat aantoonst dat er wél oplossingen zijn voor uitdagingen waarmee onze planeet te maken krijgt. 'Ons project is gebaseerd op de combinatie van duurzame technologie en participatie van de lokale gemeenschap. Het heeft een voorbeeldfunctie. We willen het ook in andere landen van de regio introduceren.' • ND

DI • 27 OKT • 14.00

Water: bron van ontwikkeling of conflict

Bart Van der Bruggen

Dilbeek, kasteel La Motte, 02 466 20 30

Reis rond de wereld **in tien dagen**

VARIA

Het *Vrijheidsfestival* wordt elk jaar georganiseerd door de vrijzinnige en humanistische verenigingen Bruxelles Laïque en deMens.nu, in samenwerking met de KVS en Théâtre National. Het mooie programma maakt een reis rond de wereld en staat daarbij stil bij zowel de pracht als de problemen.

Het Vrijheidsfestival is een multidisciplinair festival dat de rechten en vrijheden van de mens viert middels tal van concerten, theatervoorstellingen, tentoonstellingen, installaties en een zeer uitgebreide internationale competitie van geëngageerde documentaire films. Tegelijk wil het festival de rechten en vrijheden ook bewaken door debatten en ontmoetingen te organiseren.

Het thema van deze veertiende editie is 'confrontatie'. De organisatoren gaan ervan uit dat we leven in een tijd waarin echte ideologische debatten uit de weg worden gegaan. Als politiek uitsluitend een zaak wordt van goed bestuur, dan dreigen mensen en minderheden met een afwijkende mening monddood te worden gemaakt. Het festival wil het publiek debat dus reactiveren. Daar moeten we wel meteen bij vertellen dat alle debatten – over engagement in het digitale tijdperk, over het sociaal overleg, over patiëntenzorg, vrijheid van meningsuiting, stakingsrecht – in het Frans worden georgani-

seerd. Daar staat tegenover dat het tweetalige artistieke luik van het tiendaags festival dit jaar van uitzonderlijk hoge kwaliteit en kwantiteit is.

Laat ons beginnen met de internationale filmcompetitie. Daarin treden maar liefst dertig recente documentaires aan die ons tot in Mexico, Gaza, Zimbabwe, Syrië, of India voeren. Daarnaast onder meer de gloednieuwe en bekroonde documentaire *Agora. From Democracy to the Market* van Yorgos Avgeropoulos over de Griekse crisis, het onderzoek naar de maatschappelijke kostprijs van onze goedkope kleding – *The True Cost* van Andrew Morgan of het recente poëtische portret *Our City* waarin de ook van televisie bekende Maria Tarantino de diversiteit van Brussel in beeld brengt. Na elke vertoning volgen gesprekken met de makers en experts over de behandelde thema's.

De concerten dan. Ook daarmee kan je een kleine wereldreis maken die je brengt langs Peru (de alternatieve Latinoband Chicos y Mendez), Ivoorkust (Tiken Jah Fakoly), Marokko (Berberzangeres Hindi Zahra) of Jamaïca – met de legendarische Twinkle Brothers die het Festival afsluiten met een gratis concert. Naast hybride acts als Mek Yek en Yokai uit Brussel en het onvolprezen S.W.A.N. rond muzikaal nomade David Bovée, staan ook een aantal grote publiektrekkers op het programma zoals hiphopsensatie Morcheeba, de rockgroepen Ghinzu en Calexico en de Gentse band Arsenal die naast een gewoon

optreden ook zijn nieuwe muzikale filmproject *Dance! Dance! Dance!* presenteert.

Op theatergebied biedt het festival nog eens de kans om kennis te maken met het op het OFF-Festival van Avignon bekroonde *Discours à la nation* van de Italiaanse auteur Ascanio Celestini en de Belgische acteur David Murgia (die ook meespeelde in *Rundskop*). *Wachten op Gorro* van Sincollectief en het hiphopcollectief NoMoBS is muziektheatervoorstelling van en over jongeren van Marokkaanse afkomst. *L'impossible neutralité* van Raven Ruëll en Jac-

Kompas naar je eigen weg

THEATER

De filosoof Socrates beweerde maar één ding zeker te weten, namelijk dat hij niets wist. Denken wij vandaag niet al te snel dat we het allemaal wel weten?

Het was die gedachte die **Stefaan De Brabandt**, filosoof en theatermaker, inspireerde om in 2014 het boek *Het voordeel van de twijfel* te schrijven. Het bleef echter niet bij dat boek, in 2014-2015 volgde het gelijknamige Canvas-programma en in september wordt er dieper op dit thema ingegaan in het theaterstuk Socrates. Het wordt de eerste filosofenmonoloog van een reeks die door Stefaan De Brabandt geregisseerd wordt. 'Zowel het programma als het boek en de theaterstukken zijn een uitnodiging om je bestaan en je visie op de wereld in een ander perspectief te zien. Ze bieden je een soort kompas dat je helpt om bin-

nen het brede spectrum van meningen dat je vandaag aangereikt wordt, je eigen weg te denken. Dat ik hiervoor bij Socrates te rade ga, een filosoof die meer dan tweeduizend jaar geleden leefde, heeft te maken met mijn overtuiging dat de denkbeelden van de grote filosofen uit de geschiedenis ons leven vandaag nog steeds kunnen verrijken', zegt De Brabandt.

De rol van Socrates wordt vertolkt door **Bruno Vanden Broecke**, de acteur die al in heel wat televisieseries zoals *Het eiland*, *De Ronde* en onlangs in *Safety First* wist te overtuigen. Deze keer slaagt hij erin het weerbarstige karakter van Socrates op een doortastende manier tot leven te brengen. 'Bruno brengt deze rol met veel intelligentie, menselijke warmte en kwetsbaarheid. Je krijgt haast het gevoel dat hij de monoloog ter plekke bedenkt. Hierdoor wordt de voorstelling nooit routineus of saai en blijven je zintuigen op scherp staan. Dat is precies het effect dat we met deze filosofenmonoloog

ques Delcuvellerie gaat over de Israëliisch-Palestijnse kwestie. Alle theatervoorstellingen zijn geschikt voor een Nederlandstalig publiek, wat ook geldt voor de gebarenvoordrachten en fototentoonstellingen die het programma compleet maken. • MICHAËL BELLON

22 TOT 31 OKT Vrijheidsfestival

Brussel, KVS & Théâtre National,
www.festivalvandevrijheid.be

Dubbeltalent presenteert Dubbelbloed

THEATER

Ooit al eens stilgestaan bij de verarmende inhoud van het woord 'halfbloed'? **Merdan Taplak** wel. De Antwerpse dj en theatermaker is het kind van een Belgische moeder en een Turkse vader, maar weigert zich halfbloed te noemen. Bij zijn tweevoudige culturele achtergrond, die hij zowel in zijn muziek (cf. zijn plaat *In It For The Honey*), als in zijn teksten ten volle exploiteert, past volgens hem beter het woord 'dubbelbloed'. Dat is dan meteen ook de titel van de nieuwe theatervoorstelling van Taplak. In tegenstelling tot zijn eerdere kindervoorstelling *Nasreddin*, is deze voor (jong)volwassenen bestemd. Het wordt een stuk autobiografisch verteltheater, geïllustreerd met live muziek. Taplak duikt in zijn hybride familiearchief, gaat op zoek naar de definitie van een dubbelbloed en put daarbij ook uit de Turkse muziektraditie. Al wie zelf tot de '50-50 people' behoort en een kind is van verschillende culturen zal zijn verhaal herkennen. Voor alle anderen wordt dit een boeiende ontdekkingstocht. • MB

VR • 30 OKT • 20.30

Dubbelbloed

Merdan Taplak

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

willen bereiken. Onze inzet is om in de geest van Socrates een prikkelende voorstelling neer te zetten. Een voorstelling die je aan het denken zet; die heilige huisjes in vraag durf te stellen en je uitdaagt zelf een kritische mening te vormen. En ik heb het dan niet alleen over abstracte maar ook over heel hedendaagse thema's die vandaag in onze politieke actualiteit aan de orde zijn. Zoals de economisch-politieke ideologie die zich vandaag als een natuurwet manifesteert. Socrates durft de provocerende vraag te stellen of er voor dit soort denken echt geen alternatief is.

De filosoof als kritische stem in een samenleving, is dat de essentie van dit stuk? 'Filosofen zijn in hun eeuwige zoektocht naar inzicht en wijsheid van onschatbare waarde voor de ontwikkeling van onze maatschappij. Hun denken creëert nieuwe perspectieven en maakt dat datgene wat vandaag als onmogelijk bestempeld wordt, morgen bespreekbaar wordt. Zij bieden

ons een ruimer begrip van onze wereld en onszelf en inspireren ons om wijzer, vrijer en gelukkiger te leven. In deze complexe en verwarrende tijden vond ik dat ik dit stuk moest brengen. Ik hoop dan ook dat het publiek op een andere manier buitengaats dan dat het binnengekomen is. Het is best mogelijk dat de mensen met meer vragen dan antwoorden naar huis zullen gaan. Zolang men maar beseft dat denken en durven doordenken de eerste stap is naar het creëren van ideeën die ons kunnen bevrijden. Dat is de kern van wat Socrates aan de Grieken wilde meegeven en is ook meteen de essentie die wij willen doorgeven.' • NATHALIE DIRIX

ZA • 10 OKT • 20.30

Socrates

Stefaan De Brabandt & Bruno Vanden Broecke
Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

© HANS GERRITSEN

Dans met vraagtekens

Danscompagnie De Stilte uit Breda bestaat twintig jaar en heeft zich al die tijd alleen maar toegelegd op dansvoorstellingen voor kinderen, niet bepaald het makkelijkste genre. *HihaHuttenbouwers* is bedoeld voor de allerkleinsten. Choreografen **Jack Timmermans** en **Jack Gallagher** verliezen daarbij niet uit het oog dat dans zo zijn eigen spelregels heeft. Het is een taal die zijn betekenis niet zomaar prijsgeeft, en die de toeschouwer leert dat de antwoorden op sommige vragen niet zonneklaar zijn. In *HihaHuttenbouwers* zie je twee dansers aan het werk: **Alex Havadi-Nagy** en **Mirella de Almeida Castagna**. Zij bewegen op klarinetmuziek van **Mete Erker** en **Jeroen Van Vliet**, in een decor dat werd ontworpen door **Bert Vogels**. Dat decor bevat herkenbare elementen die verwijzen naar de natuur (wolken, vogels, regen, takken) maar ook een element waarvan de functie en het nut niet helemaal duidelijk is. Met dat vreemde element gaan de dansers – wie zijn zij eigenlijk? – aan de slag. Ze draaien het letterlijk binnenstebuiten en proberen zelf betekenissen te creëren. Voor de jonge toeschouwers is deze voorstelling misschien een uitdaging, maar de kleine knusse setting helpt om de aandacht erbij te houden. • MB

HihaHuttenBouwers (+2j)

Danscompagnie De stilte

ZO • 4 OKT • 11.00

Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

ZO • 11 OKT • 11.00

Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

Den Travoo

HOEILAART Vlaanderen heeft de hoogste bebouwingsgraad van Europa en daarbinnen tevens de laagste bebouwingsdichtheid. Slechts 2% van ons territorium laten we over voor natuurgebied. Als we ons land aan dit tempo blijven volbouwen, wordt het onleefbaar. Hoog tijd dus om ons ruimtegebruik grondig te herschikken en meer dichtheid in ons stedelijk weefsel te brengen. De gemeente Hoeilaart en makelaars gingen voor de realisatie van een nieuwe woonwijk in het centrum van Hoeilaart in zee met de ontwerpers Bogdan & Van Broeck. Eén van de hoofddoelstellingen was de dorpskern te versterken en meer eenheid en densiteit te brengen. De fijne vormgeving van het nieuwe woningencomplex Den Travoo met zijn opeenvolgende puntstukken doet denken aan de serres. Een serrist die eertijds naar zijn werkplaats vertrok, trok naar *zijn travoo*. Net zoals bij de glazen serres werden gevel en dak opgetrokken uit éénzelfde materiaal: witgelakte zinkbanen, verticaal geplaatst in afwisselende breedtes. Resultaat is een langwerpige, witte woningenblok met lage en hogere partijen, gearticuleerd door puntstukken en een strakke, verticale lijnvoering. 41 appartementen van verschillende typologie bieden woongelegenheden aan kleine en grote gezinnen. Veel aandacht ging hierbij naar duurzaam materiaalgebruik en minimaal energieverbruik. Met een hoge bewonersdichtheid en ondergrondse parking wordt het grondoppervlak optimaal benut. De ingesloten buitenruimte werd een gemeenschappelijke tuin met vijvers. Dichtbij het centrum met winkels, sportinfrastructuur, GC Felix Sohie, openbaar vervoer heeft dit nieuwe woonproject alle kans op slagen. • TDW

De Meester van Merchtem

KLASSIEK

Er zijn weinig artiesten die zo aan hun geboorteplek gehecht bleven als de componist, organist en pedagoog August De Boeck. Hij werd in 1865 in Merchtem geboren en overleed er in 1937.

Tot aan zijn dood bleef hij zijn gemeente, waar ook zijn vader organist was, trouw en dat wordt in Merchtem op prijs gesteld. Het De Boeckhuis staat er, een straat draagt zijn naam en het plaatselijke August De Boeckcomité is heel actief. Vier jaar geleden verscheen een omvangrijke monografie over de componist en werden er heel wat van zijn composities uitgevoerd. Dit jaar is het 150 jaar geleden dat De Boeck werd geboren. Dat wordt door het comité en het gemeentebestuur met veel luister gevierd.

De Boeck studeerde aan het Conservatorium in Brussel, waar hij later leraar werd. Hij was harmonieleraar aan het Koninklijk Vlaams Conservatorium in Antwerpen en directeur van het Stedelijk Conservatorium in Mechelen. Op zijn 26e verwierf de jonge De Boeck het 'diplôme de capacité' voor orgel en hij werd nadien ook organist van kerken in Merchtem, Elsenne en Brussel. Van zijn zowat 400 composities is de *Rhapsodie Dahoméenne* echt bekend geworden, maar De Boeck schreef ook pianowerken, cantates, symfonische werken en zelfs opera's. Over zijn liederen

op Franse teksten zei Maurice Ravel ooit dat ze 'even mooi zijn als die van Gabriel Fauré'. De Boeck liet zich door Wagner, Russische en Franse componisten inspireren en samen met zijn boezemvriend Paul Gilson introduceerde hij bij ons het muzikale impressionisme.

MUSEUM AUGUST DE BOECK

In oktober en november worden talrijke activiteiten rond de *Meester van Merchtem* georganiseerd. De Deense organist Bo Hansen geeft begin oktober een recital in de Onze-Lieve-Vrouw-ter-Noodtkerk in Merchtem, precies op de plaats waar de jonge De Boeck in 1892 zijn vader als organist opvolgde. Op het programma staan werken van De Boeck en Deense toondichters. Eveneens in oktober wordt het De Boeckmuseum in het De Boeckhuis geopend. In de vroegere woonst van de hoofdonderwijzer, waar De Boeck schoolliep, wordt een permanente De Boecktentoonstelling opgebouwd. Er is een projectiezaal waar een documentaire over de componist wordt geprojecteerd. Uit het VRT-archief zijn opnamen te horen en kunnen interviews bekeken worden. Het De Boeckarchief dat in de kelder huist, zal ontsloten worden met een inventaris. Ter plaatse zullen ook alle beschikbare cd's van De Boeck en de De Boeckmonografie van 2011 te koop zijn.

Natuurlijk worden verschillende werken van de componist uitgevoerd. De Kamerfilharmonie Vlaanderen brengt, o.l.v. Herman Engels, in Merch-

Imagine Istanbul

EXPO

Met de tentoonstelling *Imagine Istanbul* krijg je de komende maan-

den de kans om deze fascinerende stad te ontdekken vanuit Brussel. De expo brengt een aantal fascinerende foto's van het 19e eeuwse Constantinopel. Daarnaast zijn er een hele reeks foto's, filmfragmenten, muzikale en literaire interventies. Ze tonen je welke rijke culturele traditie deze stad door de jaren heen heeft opgebouwd. Dat Istanbul een stad is die kunstenaars al eeuwen weet te inspireren, maakt deze tentoonstelling zonder meer duidelijk. Of de stad vandaag dezelfde aantrekkingskracht uitoefent op jonge, buitenlandse kunstenaars? Als antwoord op die vraag kregen twee hedendaagse Belgische artiesten, **Bieke Depoorter** en **Débruit**, de kans om een tijdje in Istan-

Toveren met stof en planten

EXPO

Tinctoria is een Latijnse term voor plantensoorten die de eigenschap bezitten stoffen te kunnen kleuren. Het is een vakgebied waarin **Sandrine de Borman** zich heeft bekwaamd. In de Plantentuin in Meise presenteert ze een hele reeks spectaculaire afdrucken van planten op textiel. De Borman werkt niet alleen met planten die je in België aantreft, maar ook met planten die ze tijdens haar verre reizen ontdekte. Het resultaat is verrassend. En dan te bedenken dat deze creaties tot stand kwamen met enkel een stuk textiel en planten die op basis van een oude Japanse hamertechniek – de tataki-zome – indrukwekkende afdrucken op stof nalaten. Deze tentoonstelling gaat echter over meer dan het perfect toepassen van deze techniek. Achter de verschillende creaties schuilt er een groot gevoel voor schoonheid en liefde voor de natuur. ‘Met deze tentoonstelling willen we de bezoekers opnieuw met de schoonheid en rijkdom van planten in contact brengen. We organiseren ook een aantal workshops waar we mensen de kans geven de hamertechniek zelf toe te passen, zodat ze zelf die botanische pracht kunnen vereeuwigen’, zegt de Borman. •ND

TOT 11 NOV
Tinctoria

Sandrine de Borman (artist in residence)
Meise, plantentuin, 02 260 09 70

tem en Heist-op-den-Berg, De Boeck's Concerto voor piano en orkest. Solist is Liebrecht Vanbeckevoort, laureaat van de Koningin Elisabethwedstrijd. 150 zangers van koren uit Merchtem en Meise en de Brassband Buizingen, o.l.v. Luc Vertommen, reconstrueren de Baron d'Hoogvorstcantate. Deze gelegenheidskantate componeerde De Boeck voor de inhuldiging van het standbeeld van Baron d'Hoogvorst aan de kerk van Meise in 1893. Ze wordt gespeeld in Meise en Merchtem.

Ten slotte verschijnen enkele nieuwe cd's: de dubbel cd August De Boeck en zijn werken voor blaasorkest met bijhorend boek van Luc Vertommen, dat ook nog een cd bevat met historische opnames. Het label Phaedra geeft zijn volledig oeuvre voor hobo en piano uit met als solisten Bram Nolf en Hans Ryckelynck. •MIREK CERNY

ZA • 17 OKT • 20.00
August De Boeck

Baron d' Hoogvorstcantate
Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

 Meer info: www.augustdeboeck.be

bul door te brengen. Het creatieve resultaat van hun verblijf in de legendarische stad kan je tijdens de tentoonstelling bekijken en beluisteren. ‘Wat de tentoonstelling bijzonder maakt, zijn de nooit eerder geziene 19e eeuwse foto's van de stad. Het zijn voorlopers van wat we vandaag moderne fotografie noemen. Ze illustreren hoe Istanbul erin slaagt het beste in kunstenaars naar boven te brengen’, zegt Paul McMillen, curator van Imagine Istanbul. •ND

15 OKT TOT 24 JAN
Imagine Istanbul

Brussel, Bozar,
www.bozar.be

Een Belgische avond bij de Esterházy's

KLASSIEK

Je kan het gerust zo stellen: zonder de Esterházy's was er geen Josef Haydn geweest. Heel zijn leven was hij met deze rijke, adellijke familie uit de toenmalige Oostenrijkse monarchie verbonden. Hij was kapelmeester aan hun prachtig kasteel in Eisenstadt. De Esterházy's verzamelden muziekpartituren uit heel Europa, zij bevonden zich toen in hun bibliotheek, nu zijn zij een onderdeel van de Nationale Bibliotheek van Hongarije in Boedapest. Ook partituren van componisten van ons land liggen daar, Haydn heeft ze destijds met zijn orkest zeker ten gehore gebracht. Het Brusselse barokorkest **Les Muffatti** van **Peter Van Heyghen**, grasduinde in de bibliotheek en presenteert in Grimbergen symfonieën en een vioolconcerto van Pieter Van Maldere, François-Joseph Gossec en Haydn zelf.

‘Gossec was een superster in zijn tijd’, zegt de mede-oprichter van Les Muffatti, de contrabassist **Benoît Vanden Bemden**. ‘Hij was heel bekend in Parijs en behoorde tot de top van de componisten die er werkten. Van Maldere was een Brusselse componist die in de kapel van Karel-Alexander van Lotharingen actief was, maar ook in Dublin en Parijs. Het werk van Van Maldere werd in Parijs gepubliceerd. Ondanks het feit dat ze toen heel bekend waren, zijn zij in ons land spijtig genoeg bijna vergeten.’ •MC

WO • 21 OKT • 20.30
Een Belgische avond bij de Esterházy's

Barokorkest Les Muffatti
Grimbergen, abdijkerk, 02 263 03 43

PODIUM

THEATER

ZA • 3 OKT • 20.30

Moord op de Oriënt Express

Logeio

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

VR • 9 OKT • 20.30

Leni & Susan

Braakland/ Zhebuilding met Chris

Lomme & Simone Milsdochter

Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

VR • 9 OKT • 20.30

Wachtkamer van de liefde

Fred Delfgaauw

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZA • 10 OKT • 20.30

Socrates

Stefaan De Brabandt & Bruno Vanden

Broecke

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DO • 15 OKT • 20.30

Vergeet het!

Vernieuwd Gents Volkstoneel

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

VR • 16 OKT • 20.30

Het Lortcher-syndroom

Dimitri Leue & Warre Borgmans

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

VR • 16 OKT • 20.30

Othello

Toneelgroep Maastricht

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

ZA • 17 OKT • 20.30

Franciscus

Jenne Declair

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

Ernst

Het Ongerijmde

MA • 19 OKT • 10.30 EN 13.30

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DO • 29 OKT • 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

WO • 21 OKT • 20.30

GAZ. Pleidooi

van een gedoemde moeder

Theater Malpertuis/ Tom Lanoye

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZA • 24 OKT • 20.00

Les vendredis

Jan Declair & Ensor strijkkwartet

Meise, GC De Muze van Meise,

02 892 24 40

WO • 28 OKT • 20.30

Verborgen gezicht

Onderhetvel, platform 0090

& 't Arsenal

Grimbergen, CC Strombeek,

02 263 03 43

ZA • 31 OKT • 15.00

De Nieuwe Tijd

Janssens, Vielen, De Wit, Grotenhuis

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

KIDS

Momento (7-14j)

Elastic

ZA • 3 OKT • 19.00

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

VR • 9 OKT • 20.30

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

ZA • 3 OKT • 15.00

Deesje (8-12j)

Tina Maerevoet

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

ZO • 4 OKT • 10.00

De kleine prins (+6j)

familiefilm

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,

02 255 46 90

ZO • 4 OKT • 10.30

De jongen en de wereld (+6j)

ontbijtfilm

Grimbergen, CC Strombeek,

02 263 03 43

HihahuttenBouwers (+2j)

Danscompagnie De stilte

ZO • 4 OKT • 11.00

Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

ZO • 11 OKT • 11.00

Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

ZO • 4 OKT • 15.00

Speelvogel (+3j)

Kaatje

Alseberg, CC de Meent,

02 359 16 00

ZA • 10 OKT • 15.00

Rimpelwals (+4j)

Theater Tieret

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

ZO • 11 OKT • 10.00 EN 14.00

In de lucht (+6j)

Rode Boom

Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

ZO • 11 OKT • 13.30

Familiedag: bos

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

WO • 14 OKT • 16.00

Zoo doen ze de dingen (+6j)

HetPaleis/ fABULEUS

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO • 18 OKT • 15.00

De ballen van Balltazar (4-9j)

Compagnie Balltazar

Linkebeek, GC de Moelie, 02 380 77 51

ZO • 18 OKT • 14.30 EN 17.00

Doos (+4j)

De Meneeren

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO • 25 OKT • 10.30

Mini en de muggen (+4j)

familiefilm

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO • 25 OKT • 13.00

Bos op stelten (3-12j)

Familiefestival

rond sprookjes en legenden

Grimbergen, op locatie, 02 263 03 43

ZO • 25 OKT • 15.00

Nellie & Cezar zijn jarig (+2j)

Theaterproductiehuis Banann

Wezembeek-Oppem, GC de Kam,

02 731 43 31

ZA • 31 OKT • 18.30

Griezelbal (+4j en +8j)

Kraainem, GC de Lijsterbes,

02 721 28 06

HUMOR

DO • 1 OKT • 14.00 EN 20.00

Een perfect huwelijk

De Komediecompanie

Wemmel, GC de Zandloper,

02 460 73 24

Café Kruismans

Bert Kruismans

VR • 2 OKT • 20.00

Meise, GC De Muze van Meise,

02 892 24 40

DO • 29 OKT • 20.30

Dilbeek, CC Westrand,

02 466 20 30

DI • 6 OKT • 14.00

Obscene fabels

Theater Paljas

Overijse, CC Den Blank,

02 687 59 59

WO • 7 OKT • 20.30

Echt sterk

Rob Spence

Grimbergen, CC Strombeek,

02 263 03 43

Megalomaan

William Boeva

DO • 8 OKT • 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

VR • 9 OKT • 20.15

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

Saxophonissimo

Les DéSAXÉS

DO • 1 OKT • 20.30

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZA • 10 OKT • 20.30

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZA • 31 OKT • 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

13 EN 14 OKT • 14.00 EN 20.00

Zijne kleine

Echt Antwaarps Teater

Meise, GC De Muze van Meise,

02 892 24 40

DO • 15 OKT • 20.00

Abigail's party

Brussels Volksstejoeter

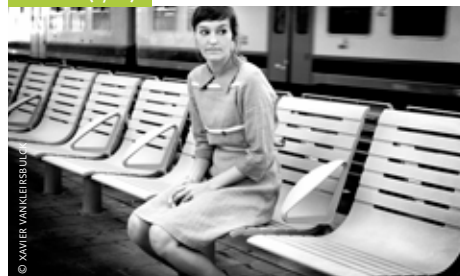
Linkebeek, GC de Moelie,

02 380 77 51

ERNST (19 EN 29/10)

DEESJE (3/10)

DE JONGEN EN DE WERELD (4/10)

Tien jaar bezig, twee uur grappig

Xander De Rycke

VR • 16 OKT • 20.30

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

WO • 28 OKT • 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

VR • 16 OKT • 20.15

Een perfect huwelijk

De Komedie Compagnie

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

VR • 23 OKT • 20.30

De fun, de hits

Henk Rijckaert

Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

VR • 30 OKT • 20.00

Schoft

Kommil Foo

Meise, GC De Muze van Meise,

02 892 24 40

30 EN 31 OKT • 20.15

Delicatissimo

De Frivole Framboos

Alseberg, CC de Meent,

02 359 16 00

ZA • 31 OKT • 20.30

Koller blijft thuis

Eric Koller

Grimbergen, CC Strombeek,

02 263 03 43

LITERATUUR

ZO • 11 OKT • 11.00

Nachtegaal in gouden kooi

Henk De Laat trio & Birsen Taspinar

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

DANS

VR • 2 OKT • 20.30

Fear and desire

IfHuman

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DO • 8 OKT • 20.30

When the birds fly low, the wind will blow

Helder Seabra/ Helka

Dilbeek, CC Westrand,

02 466 20 30

DO • 15 OKT • 20.30

Deceptive Bodies

Charlotte Vanden Eynde & Dolores

Bouckaert

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

VR • 16 OKT • 20.30

Ragus

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

WO • 28 OKT • 20.30

Volcano

Liz Kinoshita

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

SENIOREN

VR • 16 OKT • 14.00

Ladies of the Fifties

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR • 2 OKT • 20.30

Belpop Bonanza bis

dj Bobby Ewing & Jan Delvaux

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

Acoustic

Axelle Red

VR • 2 OKT • 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZA • 10 OKT • 20.30

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

VR • 2 OKT • 20.15

Pigbag Army all stars cover band

Alseberg, CC de Meent,

02 359 16 00

DO • 8 OKT • 14.00

In de schaduw

van Toon Hermans

Van Hove, Meyvis & orkest Vanfleteren

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

VR • 9 OKT • 15.00

Danny Fabry

45 jaar op de planken

Wezembeek-Oppem, GC de Kam,

02 731 43 31

VR • 9 OKT • 20.30

Fischer-Z

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

Jan Leyers zingt

VR • 9 OKT • 20.30

Sint-Genesius-Rode,

GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

DO • 15 OKT • 20.30

Hoeilaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

ZA • 31 OKT • 20.30

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

VR • 9 OKT • 20.00

Naakt!

De Fanfaar

Wemmel, GC de Zandloper,

02 460 73 24

ZA • 10 OKT • 20.30

Hydrogen Sea

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DO • 15 OKT • 20.15

Nie voe kinders

Het Zesde Metaal

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DO • 15 OKT • 20.30

Còig

Dilbeek, CC Westrand,

02 466 20 30

VR • 16 OKT • 20.30

Tussen vroeg en laat

Cherchez la Femme

Sint-Genesius-Rode,

GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

Niets doen is geen optie

Het Zesde Metaal

VR • 9 OKT • 20.30

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZA • 17 OKT • 20.30

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

ZA • 17 OKT • 20.30

Bericht uit Oostende

Johan Verminnen

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,

02 255 46 90

WO • 21 OKT • 20.30

Volosi

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,

02 255 46 90

DO • 22 OKT • 20.00

Inteam

Radio Guga

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

DO • 22 OKT • 20.30

Het erfgoed van Willy Somers (1971-1981)

Sint-Pieters-Leeuw, kerk van Zuun,

02 371 22 62

VR • 23 OKT • 20.00

Zwaartekracht en andere verzinsels

Jonas Winterland

Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

VR • 23 OKT • 20.00

Songs from the Attic

Guy Swinnen

Wezembeek-Oppem, GC de Kam, 02 731 43 31

VR • 23 OKT • 20.30

Retro

Senne Guns

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZA • 24 OKT • 20.15

De raven komen

De Fanfaar + Marco Z

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

ZA • 24 OKT • 20.00

Omnia Cantica & Andante Perk

o.l.v. Jeffrey Dirix

Zaventem, Sint-Martinuskerk,

www.omniacantica-zaventem.be

ZA • 24 OKT • 20.00

Tijdloos

De Stem-Band o.l.v. Bert Vervloessem

Humbeek, Sint-Rumolduskerk, 02 269 65 12

DO • 29 OKT • 20.15

Reymer

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DO • 29 OKT • 20.00

Als de nacht valt

Boone & Maes

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

VR • 30 OKT • 20.30

Dubbelbloed

Merdan Taplak

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VOLCANO (28/10)

SONGS FROM THE ATTIC (23/10)

HOMMAGE AAN SCHUMANN (9/10)

PAPER TOWNS (7/10)

ZA • 31 OKT • 20.00

Kali city

Karim Baggili & his Arabic band
Meise, GC De Muze van Meise,
02 892 24 40

KLASSIEK

ZO • 4 OKT • 11.00

Pianoduo Mephisto

aperitiefconcert
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZO • 4 OKT • 15.00

Sabine Warnier & Elke De Meester

Festival van Vlaanderen
Meise, GC De Muze van Meise,
02 892 24 40

ZA • 3 OKT • 20.15

Duitse romantiek

Magali Mayenne & Jean-Guy Devienne
Alseberg, CC de Meent,
02 359 16 00

VR • 9 OKT • 20.30

Hommage aan Schumann

Tetra Lyre pianokwartet
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

Sturm und drang

Jolente De Maeyer & Nikolaas Kende
ZA • 10 OKT • 20.30
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90
VR • 23 OKT • 20.30
Wambeek, kerk, 02 456 01 60

ZA • 17 OKT • 20.15

Aïda (Verdi)

Staatsopera van Tatarstan
Alseberg, CC de Meent,
02 359 16 00

ZA • 17 OKT • 20.00

August De Boeck

Baron d' Hoogvorstcantate
Meise, GC De Muze van Meise,
02 892 24 40

WO • 21 OKT • 20.30

Een Belgische avond bij de Esterhazy's

Barokorkest Les Muffatti
Grimbergen, abdijkerk,
02 263 03 43

JAZZ

Secrets

Trio Massot, Florizoone & Horbaczewski
DO • 1 OKT • 20.30
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43
ZA • 10 OKT • 20.15
Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

MA • 5 OKT • 20.30

Mr. Holmes

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

DI • 6 OKT • 20.30

Paradise Trips

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

DI • 6 OKT • 13.30

The Art of Becoming

Alseberg, CC de Meent,
02 359 16 00

WO • 7 OKT • 20.30

Paper Towns

Fred Delfgaauw
Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

DO • 8 OKT • 13.30

Whiplash

Alseberg, CC de Meent,
02 359 16 00

Feel my love

Griet Teck
MA • 12 OKT • 13.30
Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00
DO • 15 OKT • 20.30
Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

MA • 12 OKT • 20.30

La loi du marché

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

WO • 14 OKT • 20.30

Boychoir

Fred Delfgaauw
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DO • 15 OKT • 15.00 EN 20.00

Image

nabespreking
met Adil El Arbi om 20.00 uur
Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

MA • 19 OKT • 20.30

Amy

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DI • 20 OKT • 20.30

Araf

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

WO • 21 OKT • 20.30

X+Y

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

VR • 23 OKT • 14.00 EN 20.00

Bowling Balls

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

DI • 23 OKT • 20.30

Theeb

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

MA • 26 OKT • 20.30

Irrational Man

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

WO • 28 OKT • 20.30

Sinister II

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

2, 3 EN 4 OKT

Pro Arte

Sint-Pieters-Leeuw, parochiezaal
Negenmanneke, 02 371 22 62

3 EN 4 OKT

110 jaar Passionisten in Wezembeek-Oppem

Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

TOT 4 OKT

Leraarstentoonstelling kunstacademie

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

TOT 4 OKT

Hedy Rutsch & Leonor Villagra

Jesus-Eik, GC de Bosuil,
02 657 31 79

8 OKT TOT 8 NOV

The Light of the Moment

Eric Lowie
Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

15 OKT TOT 24 JAN

Imagine Istanbul

Brussel, Bozar, www.bozar.be

17, 18, 24 EN 25 OKT

Kunstkring De Merselborre

Sint-Pieters-Leeuw, De Merselborre,
02 371 22 62

17 OKT TOT 17 JAN

Stars & strips in Tervuren

Tervuren, galerij KIT, www.tervuren.be

DI • 20 OKT • 10.00

Motorcross in Huizingen & Dworp

Dworp, poortgebouw pastorie

TOT 31 OKT

André Depreter en Luc De Vogelaere

fotografie
Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

TOT 8 NOV

Twice Upon a Castle

Gaasbeek, kasteel van Gaasbeek,
www.kasteelvangaasbeek.be

TOT 11 NOV

Tinctoria

Sandrine de Borman (artist in residence)
Meise, plantentuin, 02 260 09 70

VR • 2 OKT • 14.00

Omgaan met agressie

Sofie De Pauw
Linkebeek, GC de Moelie, 02 380 77 51

FEEL MY LOVE (12 EN 15/10)

IMAGINE ISTANBUL (15-24/10)

SINGLE MALT WHISKEY (6/10)

6 EN 13 OKT • 19.00

Google drive

Arch'educ
Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

DI • 6 OKT • 20.00

Turkije

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

DI • 6 OKT • 20.00

Single Malt Whisky degustatie

Joey Bosmans
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

WO • 7 OKT • 14.00

Kennismaking met Smartphones

Arch'educ
Kraainem, GC de Lijsterbes,
02 721 28 06

DO • 8 OKT • 20.30

Urbanity

Leo Van Broeck
Sint-Genesius-Rode,
GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

DI • 13 OKT • 14.00

Veerkrachtdenken

Rudy Dhont
Dilbeek, kasteel La Motte, 02 466 20 30

WO • 16 OKT • 19.00

Naaien voor beginners

herfst: een kapsjaal maken
Kraainem, GC de Lijsterbes,
02 721 28 06

ZO • 25 OKT • 9.30

Fotograferen met een tablet

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

DI • 27 OKT • 14.00

Water: bron van ontwikke- ling of conflict

Bart Vander Bruggen
Dilbeek, kasteel La Motte, 02 466 20 30

WO • 28 OKT • 19.00

Apps op smartphone

Arch'educ
Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

OP STAP

ZO • 11 OKT • 14.00

In het spoor van Leopold II

Hoeilaart, Bosmuseum,
www.ngz.be

ZO • 11 OKT • VANAF 8.00

Streekbierentocht

Sint-Pieters-Leeuw, zaal Zonnig
Leven, 02 377 68 15

VARIA

5 TOT 23 OKT

Week van het bos

Jezus-Eik, GC de Bosuil,
02 657 31 79

ZA • 10 OKT • 13.00

Tweedehands speelgoedbeurs

Wezembeek-Oppem,
GC de Kam, 02 731 43 31

16 TOT 18 OKT

Bibliotheekweek

Sint-Pieters-Leeuw, bibliotheek Rink,
02 371 22 62

21 TOT 23 OKT

Televisie: pop-up store

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

22 TOT 31 OKT

Vrijheidsfestival

Brussel, KVS & Théâtre National,
www.festivalvandevrijheid.be

VR • 23 OKT • 20.30

Tweede nacht van de mentalisten

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

Voor meer activiteiten in de Rand
zie www.uitinderand.be

PLAK EEN STICKER EN WIN!

Ben je fan van RandKrant? RandKrant heeft promotie-
stickers! Mooi en elegant, in blauw en rood. Om op je auto
te kleven, of op je brooddoos, agenda, raam, laptop, fiets,
scooter, WC-deur.

Wil je er eentje? Mail je adres naar
randkrant@derand.be en wij sturen je de sticker.

Mail ons een foto van waar je de sticker plakte en maak
kans op gratis tickets of een boek! De winnaars worden op
de site bekend gemaakt.

We verwijzen nog even naar onze editie van september, want
RandKrant wordt elke maand nog slechts in de helft van onze
regio gratis bus aan bus verdeeld. Wie onze vorige editie gemist
heeft, kan die raadplegen op onze website www.randkrant.be.

WAAROVER HADDEN WIJ HET IN SEPTEMBER?

Het Toekomstforum Halle-Vilvoorde vraagt meer aandacht voor
de regio, Nozizwe Dube uit Tervuren is de nieuwe voorzitter van
de Vlaams Jeugdraad, Destelheide in Dworp valt in de prijzen,
Steven De Bruyn van The Rhythm Junks, de korte keten van Den
Diepen Boomgaard in Grimbergen, op stap in Londerzeel, in het
spoor van Michel Lefever van de vroegmarkt, Taskforce Onder-
wijs Vlaamse Rand, en het verhaal van de Japanse Reiko Seigo.

ABONNEMENT

Neem een abonnement en krijg alle edities van RandKrant
(9 nrs./jaar) in de bus. Schrijf 15 euro over als je in de Vlaamse
Rand woont, 20 euro als je buiten de regio woont.
Rek.nr. BE 58 0910 2113 1679.

Je vindt RandKrant ook in een aantal verdeelpunten.
Voor de adressen hiervan: zie www.randkrant.be.

SPEELGOEDBEURS (10/10)

VRIJHEIDSFESTIVAL (22-31/10)

Choreograaf Helder Seabra

‘Ik ben optimistisch en ontzettend koppig’

Terwijl choreograaf Helder Seabra zijn tweede productie klaarstoomt voor de première, reist zijn succesvolle debuut door Vlaanderen.

8 oktober: halte Dilbeek. TEKST Ines Minten • FOTO Filip Claessens

Helder Seabra groeide op in Portugal. Als tiener wou hij architect worden. Tot een vriendin hem meesleepte naar haar dansschool. ‘Vanaf de eerste les was ik verkocht: ik had mijn biotoop gevonden.’ Met amper anderhalf jaar danservaring werd hij toegelaten tot PARTS, de dansopleiding van Anne Teresa De Keersmaeker. Vervolgens danste hij vijf jaar voor Wim Vandekeybus/Ultima Vez en nog eens vijf voor Sidi Larbi Cherkaoui/Eastman. Wie die drie namen op zijn cv heeft, mag spreken van een uitzonderlijk dansparcours.

When *The Birds Fly Low* is de eerste productie van Seabra’s compagnie **HelKa**. ‘Ik heb als danser meer dan tien jaar de wereld rondgereisd, veel gezien, veel meegemaakt, veel mensen ontmoet. Nu was het tijd om terug

te keren naar mezelf en een plek te vinden van waaruit ik een volgende stap kon zetten. Ik was met vakantie op een verlaten plek en terwijl ik op het terras zo’n beetje voor me uit zat te denken, merkte ik dat er een heel vreemde sfeer hing. Net als in dat gezegde: When *The Birds Fly Low*, *The Wind Will Blow*. Er hangt iets in de lucht, het voelt dreigend, maar kan ook positief uitdraaien. Die sfeer paste perfect bij het keerpunt waarop ik zelf op dat moment stond.’ Seabra’s verbeelding schoot in actie en de basisidee voor de voorstelling begon zich te ontplooien. Vier mensen – onbekenden voor elkaar – keren terug naar éénzelfde plek. Ze moeten afrekenen met hun eigen stukje verleden dat er zich heeft afgespeeld. ‘Want soms moet je een stap terugzetten en schoon schip maken voor je weer vooruit kunt gaan.’

POËTISCH EN ONSTUIMIG

When *The Birds Fly Low* is een theatrale en fysieke performance, tegelijk melancholisch, poëtisch en onstuimig. De livemuziek van de Gentse band *Maya’s Moving Castle* maakt de beoogde sfeer compleet. Net zoals zijn perso-

nages gaat ook de choreograaf in dit debuut de confrontatie aan met zijn verleden: de invloeden van De Keersmaeker, en zeker die van Vandekeybus en Larbi zijn onmiskenbaar. Seabra doet daar niet flauw over: ‘Ik hou van de rauwe, energetische danstaal van Ultima Vez, maar voel me tegelijk aangetrokken tot het zachtere en poëtische van Eastman. Als choreograaf onderzoek ik nu hoe ik die twee aspecten kan laten samengaan om zo mijn eigen danstaal verder te ontwikkelen. Wees gerust: When *The Birds* is heel erg van mij.’

NIEUWE WEGEN VOOR DE KUNST

Het zijn geen vanzelfsprekende tijden om kunst te maken. De podiumsector kraakt in zijn voegen. Nu de subsidiekraan op druppelmodus staat, zoeken veel jonge makers noodgedwongen naar nieuwe wegen om hun werk bij het publiek te brengen. ‘Ik ben optimistisch en ontzettend koppig. Ik laat me niet zomaar stoppen.’ Ondanks de goede ontvangst van zijn debuut en eensluidend positieve beoordelingen van de commissie cultuur, was HelKa dit jaar een van de 79 – veelal jonge – gezelschappen en kunstenaars die ondanks dat goede rapport toch geen steun kregen voor hun nieuwe project. En wat dan? Je kunt er het bijltje bij neergooien. Of je kunt doorgaan. Seabra’s reactie is *In Absentia*: een voorstelling over verlies, die op 15 oktober in première gaat in Turnhout en gedeeltelijk gefinancierd wordt door crowdfunding. Het thema is direct geïnspireerd op de verschraving van het kunstenlandschap en het verlies dat veel kunstenaars daardoor lijden. Maar de choreograaf tilt het naar een hoger niveau. ‘Ik werk met een uitsluitend mannelijke cast. Doorgaans kropen mannen meer op dan vrouwen: ze uiten hun emotie minder direct. Wat doet dat met ze? Uiteindelijk draait het niet om wat je verliest of hoe dat gebeurt, maar om hoe je ermee omgaat.’

‘De kunsten lijken in een vacuüm terecht te zijn gekomen. Iedereen vraagt zich af wat de toekomst brengen zal. Volgens mij zitten we op een keerpunt dat ons dwingt na te denken over een nieuw soort creativiteit, die we met zo weinig mogelijk middelen moeten ontwikkelen. Je merkt ook hoe kunstenaars elkaars projecten ondersteunen. Mijn muzikanten maken muziek voor de voorstelling. In ruil maak ik een choreografie voor een van hun volgende videoclips. Ik blijf positief: optimisme brengt optimisme voort en dat zorgt voor een goede bodem om ideeën te laten kiemen en bloeien.’

DO • 8 OKT • 20.30

When *The Birds Fly Low*, *The Wind Will Blow*

Helder Seabra/ HelKa

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30, www.facebook.com/helkavzw

Bouwen aan de toekomst

Casablanca kreeg dit jaar de prijs *Armoede Uitsluiten* van Welzijnzorg. Het sociale economiebedrijf leidt met succes langdurig werkzoekenden op in de bouwsector.

Casablanca is actief in het Brussels Gewest, maar Pieter Dehon ziet ook kansen in de Rand.

TEKST Gerard Hautekeur • FOTO Filip Claessens

De opleiding van de werkzoekenden met een zeer lage scholingsgraad gebeurt op de werkvloer. Gedurende 38 uur per week zijn ze actief op een bouwterrein en verwerven er onder begeleiding van onze instructeurs de nodige competenties van het bouwberoep. Casablanca voert renovatiewerken uit voor sociale verhuurkantoren, verenigingen, scholen en overheden. We combineren de opleiding met bouwactiviteiten die nuttig zijn voor de samenleving en die dus een sociale meerwaarde scheppen', zegt algemeen directeur Dehon.

DE GRONDELS

Casablanca heeft een ruimte ingericht in het sociale woningcomplex de Grondels (*les Goujons*) in Kuregem. Op het verloederde gelijkvloers van een van die sociale blokken realiseerde Casablanca, op initiatief van het Centrum voor

Stadsvernieuwing, een nieuwe kantoorruimte die nu gebruikt wordt voor het onthaal en de sociale begeleiding van de bewoners van de sociale woningen. Casablanca zette hiervoor gedurende acht maanden een team van vier instructeurs en zestien werknemers in. Ze bekwaamden zich in de technieken van renovatie en het gebruik van ecologische materialen, zoals de vrij ongebruikelijke leemblokken voor de opbouw van buiten- en binnenmuren.'

PARTNERS

Belangrijke partners voor Casablanca zijn Actiris, de Brusselse Gewestelijke Dienst voor Arbeidsbemiddeling, en de Brusselse OCMW's. Casablanca kan haar werknemers twee soorten arbeidscontracten aanbieden. Ofwel een arbeidsovereenkomst in het kader van het doorstromingsprogramma in samenwerking met Actiris. Dat is een tweejarig programma dat zich specifiek richt op langdurig en laaggeschoolde werkzoekenden in het Brussels Gewest. Ofwel een overeenkomst voor werkzoekenden met het artikel 60-statuuut in samenwerking met de OCMW's. In dit geval is het OCMW de wettelijke werkgever, maar de werkervaring en begeleiding gebeuren op de werkvloer van Casablanca. Die werkervaringstrajecten duren 12 tot 24 maanden.

Casablanca haalde vorig jaar een belangrijke opdracht binnen voor het OCMW van Molenbeek. 'We hebben er een grote opslag-

plaats geïsoleerd en luchtdicht gemaakt. De opdrachtgever stemde in om hiervoor natuurlijke materialen te gebruiken. Onze keuze viel op cellulose. We grepen de kans aan om een expert in te schakelen om 25 werknemers een intensieve opleiding te geven in het inblazen van cellulose. We boren alle mogelijke bronnen aan om opleidingskansen te scheppen.'

SUPER DIVERS

'Onze doelgroep is heel divers. Onder de 62 medewerkers tref je 26 nationaliteiten aan. Vaak hebben ze een migratieachtergrond. Voor hun regularisatie hebben velen 5 tot 10 jaar in de illegaliteit geleefd. Dehon is ook trots dat de staf van Casablanca super divers is. Tachtig procent van de staffuncties wordt ingevuld door mensen van de doelgroep, die na hun opleiding zijn doorgegroeid tot instructeur of technisch coördinator. Het is de bekroning van hun opleiding en inzet.'

Casablanca is vijftien jaar actief in achtergestelde wijken in het Brussels Gewest. Dehon, die in Vilvoorde woont, ervaart dat de huisvestingsproblemen in zijn gemeente soms even prangend zijn. 'De Rand en meer specifiek Vilvoorde zou een beroep kunnen doen op Casablanca of gelijkaardige activiteiten kunnen ontplooiën. Een samenwerking met OCMW's in de Rand zou perspectieven openen om werkzoekenden gedurende meerdere jaren aan het werk te zetten en tegelijk iets te doen aan de huisvestings situatie.'

FR CONSTRUIRE L'AVENIR

Casablanca s'est vu décerner cette année le prix *Armoede Uitsluiten* de Welzijnzorg. L'entreprise d'économie sociale accompagne avec succès des demandeurs d'emploi de longue durée dans le secteur de la construction. Casablanca est active dans la Région bruxelloise, mais son directeur général Pieter Dehon pense que le Rand offre aussi des opportunités. Les problèmes de logement, à Vilvoorde, par exemple, sont parfois aussi préoccupants qu'à Bruxelles. 'Les communes du Rand pourraient faire appel à Casablanca ou développer des activités similaires. Nous avons déjà acquis une sérieuse expérience dans la rénovation de logements (sociaux). Une collaboration avec les CPAS dans le Rand permettrait d'ouvrir des perspectives pour procurer du travail à des demandeurs d'emploi durant plusieurs années tout en remédiant au problème du logement.'

Casablanca heeft alvast veel expertise in de renovatie van (sociale) woningen.

Op de golven van het Pajottenland

Het Pajottenland doet voor vele stedelingen uit Brussel al jarenlang dienst als hun achtertuin waarin ze naar hartenlust een frisse neus halen en genieten van de vele culinaire en andere geneugten.

TEKST Herman Dierickx • FOTO Filip Claessens

Als je een staalkaart van de streek wil bekijken, is de Herisemwandeling een goed begin. De lengte van een zeven-tal kilometer is goed te doen, je moet alleen opletten voor een paar korte kuitensbijters. Je begint er misschien best aan bij de molen zelf, in de Fabriekstraat 20 in Dworp, of je kunt natuurlijk ook Brasserie De Smidse iets verderop als vertrekpunt nemen. Het is geen toeval dat de wandeling naar de molen is genoemd, want het gaat om een zeer bijzonder exemplaar. Hij is oorspronkelijk uit de vroege 14e eeuw, maar kreeg een herbestemming in de 16e eeuw. Na een periode van verwaarlozing

zijn de gebouwen nu grotendeels hersteld en is de papiermolen opnieuw maalvaardig. Het is een van de best bewaarde industriële sites van de ooit bloeiende papier- en kartonnijverheid in Vlaanderen. Intussen is het uitgegroeid tot een heuse educatieve en recreatieve plek die in het hoogseizoen druk bezocht wordt. Maak van de gelegenheid ook gebruik om de omgeving te verkennen, want die is de moeite waard.

OP EN AF

Je zit hier op de grens tussen het stedelijk gebied van Alseberg en Sint-Genesius-Rode en de landelijke delen van Beersel en Dworp. De typisch Pajotse vallei van de Molen- of Termeulenbeek biedt knappe uitzichten en met de knotwilgen kun je het moeilijk veel Vlaamsers vinden. Of nog, het glooiende reliëf met een verval van om en bij de zeventig meter, waarvan de Alseberg een knap en voelbaar voorbeeld is. Je zit hier dan ook op de overgang tussen Laag- en Midden-België, op de uitlopers van de al bij al redelijk geschonden Zennevallei. Ook hier zie je de verstedelijking toenemen, met de uitbreiding van bestaande of de inplanting van gloednieuwe woonwijken. De steeds verder aangroeiende bevolking moet ergens terecht kunnen, maar de uitdeinende woongebieden

maken het landschap er niet mooier op, zoals zo dikwijls als je op ontdekking gaat in de Rand.

ZALIG

Laat het niet aan je hart komen, want er valt nog veel moois te zien. Wat zou je bijvoorbeeld denken van het landschap aan de Herisemweg? Dat doet enigszins Ardens aan. Zie je in de buurt van het Herisembos ook de mooie houtkanten die de wegbermen sierren? In deze tijd van het jaar zijn de vruchten rijp van onder meer de hazelaar, de kardinaalsmuts en de sleedoorn. Dat levert een waar festijn op voor de vogels. De soortensamenstelling van de struiken en bomen toont aan dat er in de bodem kalk aanwezig is en dat levert altijd speciale dieren- en plantensoorten op.

Als je deze wandeling wil zien als een kennismaking met de natuur vind je een goede kapstok in de kalkflora. Wie ziet de maretak hangen? Hoeveel goed gedijende sleedoorn kom je tegen? Op hoeveel plaatsen komt kardinaalsmuts voor? En waar groeit de gele kornoelje? Of heb je die iepen gezien onderweg? Het zijn allemaal soorten die het goed doen op kalkbodems, en die grondsoorten zijn zeldzaam in de Rand rond Brussel. Wat je in de soorten van houtige gewassen ziet, vind je

Verdwijnen

ook terug in de kruidige vegetatie, maar die is in deze tijd van het jaar zowat verdwenen. Let ook op de oude zomereiken en beuken, en de spechtengaten die er in uitgehakt zijn, waar vogels hun onderkomen hebben gevonden. 2015 is een mastjaar voor de vruchten van deze bomen. Dat betekent dat heel wat vogels en muizen, maar ook hun predatoren zoals dag- en nachtroofvogels meer van de partij zijn dan in andere jaren. Doe er je voordeel mee door ze te spotten als je voldoende tijd uittrekt om de natuur te observeren. Het levert je ongetwijfeld zalige momenten op.

Wil je er een echte familie-uitstap van maken, dan is het nabijgelegen Provinciedomein van Huizingen of het Hallerbos een absolute must. Zo kun je makkelijk een dag uittrekken om alle 'streekspecialiteiten' te ontdekken. En dan hebben we het niet eens over de culinaire kant; daarvoor heb je minstens een week nodig.

i Topografische kaart: zowat de ongelukkigste ligging van Vlaanderen, want verspreid over drie kaarten: NGI 31/5-6, 31/7-8 en 39/3-4 (schaal 1:20.000).
Alle informatie over de Herisemmolen: www.herisem.be.

We gaan weg en komen niet meer terug.' Dat zei een vader van een familie met vijf kinderen uit Nederland in maart van dit jaar, moe van de werkloosheid en de bureaucratie. De familie werd na enkele dagen 'in goede staat' in Duitsland opgespoord door de Nederlandse instanties die voor een familiedrama hadden gevreesd. 48 uur was het brandend nieuws dat onze noorderburen bezighield. Waar was de familie uit Doorwerth naartoe? Het verhaal bleek simpel. 'We willen een nieuwe start maken in een nieuw land.' Daarmee was de kous af voor de vader. Uit alles sprak: laat ons met rust! Wat de Nederlandse overheid uiteindelijk ook deed, want 'dat is het beste voor iedereen'. Slimme overheid. Hoe het ondertussen met de familie is gesteld, weten we niet.

En hoewel ik dit bericht enkel uit de krant verneem en verder geen details weet over deze particuliere situatie bleef het in mijn hoofd ronddraaien, want appelleert ze niet aan een algemeen gevoel dat we allemaal wel eens hebben? Laat mij met rust. Hoepel op. Niet nu. Ik ben weg.

Hoe kan ik mij tonen?, lijkt vandaag voor velen steeds meer een belangrijke vraag in het moderne leven. Hoe kan ik verdwijnen?, is echter de cruciale vraag. Voor kwade of voor goede zaken. Voor altijd of voor even. Voor altijd en radicaal. Zoals ettelijke mensen na 9/11 hun kans schoon zagen en plots, samen met de twin towers en de honderden doden, voor vriend en vijand van de aardbol verdwenen. Alles achterlaten. Daar heb je lef en moed voor nodig. Of voor even. Zoals de meeste mensen die slechts een enkel moment willen opgaan in het niets. Zoals iedereen droomt om in dit

aardse bestaan toch tenminste even, heel even, op eigen kracht te kunnen vliegen. Zo ook even verdwijnen van een vergadering, een winkelcentrum, een feestje, lawaaierige bureaus, je familie en vrienden. Weg in de wetenschap dat je steeds terug kan.

Zo kroop ik als zesjarig joch na een ruzie met mijn mama achter een salonzetel, hield er mij uren stil - het dagelijkse familieleven met broers en zus trok voorbij - tot mijn moeder ongerust buiten op de oprit van het huis op de uitkijk ging staan om te zien waar ik bleef. Bezorgd keek ze links en rechts. Waar was dat verdomde kind naartoe? Ik hield het niet meer (honger!) en rende naar haar toe. We vielen in elkaars armen, ze draaide mij vrolijk rond, haar kleed maakte een mooie boog, en ze pinkte een traan weg. Ik was blij 'terug te zijn', maar ontdekte ook de kracht van het verdwijnen, net zoals het geschifte hoofdpersonage in het laatste boek van TC Boyle. Het was lang voor Dutroux, maar als vader en krantenlezer weet ik nu welke angst mijn moeder gehad moet hebben.

Eenzelfde angst die ik nu heb als een van mijn kinderen niet op het afgesproken uur thuiskomt na een nachtelijke escapade en ik steeds opnieuw op het antwoordapparaat van hun mobiele telefoon ben gestoten. Die verdomde biep, ik wil erna al niets meer inspreken. Rustig vader, rustig, ze amuseren zich ongetwijfeld. Maak het jou alvast comfortabel in de zetel. 's Anderendaags blijkt inderdaad dat ze zich geamuseerd hebben en als ik zelf eens een nachte doortrek, krijg ik steevast de vraag om hoe laat ik dan wel thuis ben gekomen. Grijs.

TEKST Geert Selleslach

'De expressiviteit van de gebarentaal spreekt mij aan.'

4 | In het spoor van Veronique

Gebaren maken het

Swingend op de beat, met een sterke mimiek en zelfzekere handen staan ze iets lager dan de muzikanten en brengen hun woordeloze vertaling voor al wie de muziek niet hoort. Wie zijn de vrouwen die deze zomer in Brussel tijdens Boterhammen in het Park de liedjes tolkten in gebarentaal?

TEKST Patrick Gijssels • FOTO Filip Claessens

Veronique Caluwaerts is er een van. Ze woont in Merchtem en tolkte zes nummers van Laïs. 'Met de collega's hebben we overlegd hoe we sommige stukken zouden brengen. Het oude Nederlands en de lange zinnen maken dat Laïs iets moeilijker is. Op het refrein van 't *Smidje* was het toch wat zoeken: 'Was ik nog, nog met mijnen hamer. Was ik nog met geweld op mijn aambeld'. Je moet eerst weten wat ze bedoelen en dat is niet altijd makkelijk', lacht ze.

DIALECTEN

Wie Vlaamse Gebarentaal (VGT) tolkt, heeft meestal een ander hoofdberoep. Caluwaerts geeft voltijds les in Sint-Donatus in Merchtem. Om te kunnen tolken, volgde ze vier jaar

NATUURLIJK

Voetbal

De jongste weken verschenen naar jaarlijkse gewoonte weer ettelijke krantenberichten over een van onze grootste paddenstoelen. Je kunt dan ook moeilijk naast de **reuzenbovist** kijken, die bij ons kan uitgroeien tot de grootte van een gezonde voetbal. De meest voorkomende groeiplaats is in bemeste weiden of wegbermen, maar je vindt ze ook in de

strooisellaag onder houtkanten en kleine bosjes.

Jonge exemplaren hebben stevig en eetbaar maar niet zo smaakvol vlees in de bal. Naarmate ze ouder worden verandert dat in een stoffige binnenkant met miljoenen sporen. Dan scheurt het witte omhulsel open en verschijnen er grote sporenwolken die je als puffertjes kunt laten ontsnappen telkens je

op het vruchtlichaam duwt. Er is veel kans dat er enkele sporen opnieuw uitgroeien tot een volwassen paddenstoel, want de soort is best algemeen.

Je denkt werkelijk aan een voetbal die in de wei ligt als je deze stuifzwam voor het eerst van ver ziet. Het gaat zelfs meestal om enkele exemplaren die bijeen groeien, waardoor het wel verschillende voetballen tegelijk lijken

verschil

les, drie avonden per week, met stages tijdens het weekend. Door haar opleiding mag ze alles tolken, maar enkel in Vlaamse Gebarentaal. 'Ja, de gebarentaal in Nederland is anders. Ook in Vlaanderen zijn er verschillen. Brabants is niet zoals Limburgs. De verschillende gebaren zijn spontaan gegroeid toen doven nog werden verstoten in dovenscholen. Maar zoals je als Brabander dialectwoorden begrijpt uit een andere provincie, zo verstaan doven ook de regionale verschillen in gebarentaal.'

SCHADUW

Ze tolkt elke week. Meestal gaat het om leefsituaties. Ze gaat mee op doktersbezoek of tolkt tijdens een sollicitatie of een werkvergadering. 'Ik ben soms ook de tolk van een leerling. Ik zit dan met mijn rug naar het bord, tegenover hem. Het is heel belangrijk dat de dove leerling mij en de leraar samen in beeld heeft. Tijdens Boterhammen in het Park was de organisatie zich daar perfect bewust van. We stonden voor de groep en zijn tegelijkertijd in het beeld van de kijker, op één lijn. Als je doof bent, zie je op die manier het ritme en alle bewegingen als een geheel. Zo mis je niets van het optreden. Dat is ook zo bij schaduwtolken in het theater. Tijdens een toneelvoorstelling sta ik naast de acteur, meestal in dezelfde kleren. Als hij een stap naar links zet, ga ik mee, zoals een schaduw. Terwijl breng ik de tekst in Vlaamse Gebarentaal. Heerlijk, en voor een dove fantastisch.

Hij ziet alles in een oogopslag. Dat lukt nooit als ze mij op een hoekje van het podium zetten. Hij kijkt dan ofwel naar mij ofwel naar de acteur en is steeds te laat om alles te zien. Zo mist hij het geheel.'

Ook wie geen Vlaamse Gebarentaal kent, merkt tijdens de nummers van Laïs dat zang en vertaling samenvallen. 'Inderdaad, we werken synchroon. Dat vraagt natuurlijk iets meer werk, want je moet alle teksten van buiten kennen en vooraf oefenen hoe je ze best kunt visualiseren. Heel anders dan achteraf vertalen, zoals bij een doktersbezoek.'

EXPRESSIE

Haar stagementor zei ooit dat een overlijden vaak extra moeilijk is voor wie doof is en dat tolken dan nodig zijn. Dat is haar bijgebleven en daarom tolkt ze in gebarentaal tijdens begravingen en crematies, soms ook achteraf tijdens de koffietafel. 'Het moet erg zijn als je geen afscheid kan nemen. Tijdens zo'n momenten blijf ik op de achtergrond. Vaak is het heel emotioneel.'

Wat haar aanspreekt, is de expressiviteit van de gebarentaal. 'Het is een vorm van acteren. Je gebruikt je lichaam, je handen en gezichtsmimiek. Door je wenkbrauwen op te trekken suggereer je een vraag, met de mimiek van je ogen toon je de leestekens in een tekst. Meestal hou ik mij aan de gebaren die ik op school heb geleerd. Toch moet het soms anders, zeker als

je synchroon werkt. Dan tolk je niet letterlijk maar visueel.'

Volgens Caluwaerts komt de beperkte aandacht voor doven eerder uit onwetendheid dan uit onwil. 'In plaats van te klagen over wat er niet is, wil ik eerder de mooie initiatieven in de verf zetten. Zoals Boterhammen in het Park. Een perfecte organisatie. Heel wat doven kwamen kijken en waren achteraf enthousiast. Daar doe ik het voor!'

EN GESTURES MAKE ALL THE DIFFERENCE

Swinging with the beat, with intense facial expressions and confident gestures they are positioned slightly lower than the musicians, providing their wordless translation for all of those people who are unable to hear the music. Who are these women whose task it was to interpret songs into sign language this summer during the Boterhammen in het Park (Sandwiches in the Park) festival in Brussels? Veronique Caluwaerts from Merchtem was one of them. She interpreted six songs by the Flemish group Laïs. 'It is very important for people who are hard of hearing to see me and the group together in the same image, so that the rhythm and all the movements are seen as a whole and nothing is missing from the performance.' Caluwaerts also interprets everyday things into sign language, such as a visit to the doctor or a job application.

die daar door kinderen zijn achtergelaten. Het maakt de soort zowat onmiskenbaar, en de vindsters ervan zijn telkens in hun nopjes zodat ze meteen vrienden en kennissen op de hoogte brengen van hun ontdekte natuurschat. Er zijn zelfs al exemplaren gevonden ter grootte van een volwassen schaap, jawel. Je kunt je inbeelden hoe fier die verraste vindsters daarvan thuisgekomen zijn.

De soort leeft op de grond waar hij slechts losjes in wortelt. De reden daarvoor is simpel: de vederlichte bollen zijn een speelbal van de wind. Al rollend barsten ze open en zo komen de sporen op een heel natuurlijke en efficiënte manier vrij.

De reuzenbovist kun je nog zien tot het eind van deze maand, daarna moet je wachten tot pakweg juni of juli volgend jaar.

TEKST Herman Dierickx

‘Iedereen moet meedoen’

‘Taalcoaching is maatwerk. Wat heeft een sportclub nodig?’

FR ‘TOUT LE MONDE DOIT PARTICIPER’

En vue d’améliorer la communication entre différents groupes linguistiques, une série de clubs sportifs du Rand font appel à un coach en langues. Dans quel but? Assurer une communication claire, compréhensible pour tous, indépendamment de leur origine ou formation. Helga Cornand du Centrum voor Basiseducatie Halle-Vilvoorde est coach en langues auprès des clubs de football KFC Peutie et Sporting Club Vilvoorde et du club de

basket Bavi Vilvoorde. ‘Le coaching en langues est du travail sur mesure. Que faut-il à un club? Faut-il revoir la communication écrite ou y a-t-il des entraîneurs qui ont des difficultés pour expliquer quelque chose à des parents ou des joueurs qui parlent une autre langue? Une chose est claire. Si vous voulez du résultat, tous les membres du club doivent soutenir le projet d’encadrement: la direction, les entraîneurs, les bénévoles.’

Om de communicatie tussen verschillende taalgroepen te verbeteren, doen een aantal sportclubs in de Rand een beroep op een taalcoach. Het doel? Duidelijke communicatie, door iedereen te begrijpen, ongeacht afkomst of opleiding.

TEKST Wim Troch • FOTO Filip Claessens

Helga Cornand van het Centrum voor Basiseducatie Halle-Vilvoorde is taalcoach bij voetbalclubs KFC Peutie en Sporting Club Vilvoorde en basketbalclub Bavi Vilvoorde. ‘Een taalcoach is iemand die op het veld en in de kantine mensen van de sportclub ondersteunt om duidelijk en correct in het Nederlands te communiceren. Dat kan zowel mondeling als schriftelijk of met het opstellen van een taalbeleid.’

MAATWERK

In principe kan iedereen een beroep doen op een samenwerking met het Centrum voor Basiseducatie. Zo is Helga Cornand ook taalcoach voor de gemeente Machelen en de Kringwinkel Televisie in Vilvoorde. ‘Taalcoaching is op maat werken’, zegt Cornand. ‘Wat heeft een bepaalde club nodig? Is er nood aan het herwerken van de schriftelijke communicatie, of zijn er trainers die het moeilijk vinden om iets uitgelegd te krijgen aan anderstalige ouders of spelers?’

‘Het is ook altijd afwegen. Elke club heeft zo zijn eigen cultuur en de trainers, vrijwilligers en bestuur hebben hun eigen manier van werken. Als taalcoach kan je niet zomaar dingen opleggen, maar moet je die eigenheid respecteren en daarmee werken. Alles gebeurt altijd samen met de mensen van de clubs. Soms zal het resultaat niet altijd 100 procent voldoen aan duidelijke en correcte communicatie, maar het is een grote stap voor de clubs. Belangrijk is om de verwachtingen goed op elkaar af te stemmen.’

OUDE WOORDEN

Tijdens het coachingstraject komt heel wat creativiteit kijken. ‘Als het gaat over materiaalontwikkeling bijvoorbeeld. Denk maar aan het uitvergroten van een voetbalveld met de verschillende posities, of het inscannen van een foto van een goede speeloutfit, zodat de ouders zien wat de trainer van

Pastafari

een sportuitrusting verwacht. Deze acties zijn overigens niet alleen gericht naar anderstalige ouders.'

Concreet bekeek Cornand de schriftelijke communicatie voor de drie sportclubs. 'We hebben een aantal dingen hertaald naar een correct en duidelijk Nederlands. Het doel is dat de communicatie voor iedereen leesbaar is, ongeacht afkomst of opleiding. Dat gaat bijvoorbeeld over de inschrijvingsbrief, de brief met de trainingsafspraken of een affiche voor een activiteit. Die hebben we herwerkt. Niet omdat er fouten instonden, maar dikwijls omdat ze in een moeilijke taal geschreven waren en vaak bol stond van ouderwetse woorden, zoals desalniettemin of onzentwege.' Bij basketbalclub Bavi werd ook de mondelinge communicatie bijgespijkerd. 'Met enkele jeugdtrainers werden tips en richtlijnen overlopen om de mondelinge communicatie vlotter te laten verlopen.'

ENGAGEMENT

De problemen in de sportclubs gaan verder dan mededelingen die niet begrepen worden of moeilijkheden om een oefening uit te leggen. 'Ik hoorde bij de verschillende sportclubs dat er een tekort is aan engagement van de ouders. Ze vinden steeds moeilijker vrijwilligers om te helpen tijdens eetdagen of om spelers naar wedstrijden te voeren. Dat kan een taalcoach natuurlijk niet alleen aanpakken. Zulke problemen vragen een bredere kijk, maar we hebben dat toch even onderzocht. Tonen ouders geen engagement omdat ze het niet kennen, omdat ze niet weten wat er wordt verwacht of begrijpen ze de brieven niet?' Bij Bavi hebben we een engagementsverklaring opgesteld. Dat is een korte tekst waarin staat dat de club ook iets verwacht van ouders, zoals komen opdagen op trainingen of wedstrijden.'

MERKBARE EFFECTEN

Cornand startte in januari met de begeleiding van de sportclubs. 'Het nieuwe sportseizoen is net gestart en nu zitten we opnieuw samen om te kijken naar de effecten van onze inspanningen. Bij een van de clubs vernam ik dat er minder vragen worden gesteld over de inschrijvingen. Misschien was de brief dit jaar al wat duidelijker?' (lacht)

'Eén ding is duidelijk. Als je resultaat wil boeken, dan moet iedereen van de club achter het begeleidingstraject staan: bestuur, trainers, vrijwilligers. De club moet zelf de nood voelen en er iets aan willen doen, want als taalcoach kan ik wel allerlei dingen doorgeven, maar er moet enthousiasme en inzet zijn om dat toe te passen en uit te proberen.'

'Maar wat éét je dan?', vragen mensen me dikwijls als ze horen dat ik vegetariër ben. 'Ik heb het ook al geprobeerd, en eens een vegiburger, dat gaat nog, maar tofoe en seitan, ik vind dat niet zo lekker.' Wel, ik ook niet. **TEKST** Karla Goetwinck

Ik ben verslaafd aan pasta. Dat was al zo voor ik vegetariër werd, en dat ben ik nog steeds. Minstens één keer op de drie eet ik deegwaren. En gelukkig hebben de Italianen heel veel pastarecepten zonder vlees of vis. Meestal pure, simpele gerechten die staan of vallen met de kwaliteit van de ingrediënten. Voor deze schotels zou je een eigen moestuin beginnen. Als je ooit boontjes, broccoli of asperges recht van het veld hebt geproefd, vallen de supermarktexemplaren steevast tegen. Ook de pasta telt: koop een goed merk droge pasta en kook die in veel, gezouten water.

PASTA MET ASPERGES

Schil een kg asperges en snij ze in stukken van ongeveer een vingerkootje. Of gebruik groene asperges, die moet je niet schillen. Hou de topjes apart. Stoof de stukken gaar in boter en wat zout. De topjes voeg je enkele minuten later toe, want die zijn sneller gaar. Als ze een beetje bruinen: dat kan geen kwaad, het maakt de aspergesmaak enkel intenser. Voor het opdienen een halve kg gekookte spaghetti, twee handjes gemengde verse tuinkruiden (bv. basilicum, platte peterselie, bieslook, daslook of andere leuke planten) en evenveel vers geraspte parmezaan doorroeren. Kruiden met peper.

Dit is een versie van Pasta Primavera. Je vindt varianten met als extra andere jonge lentegroenten als erwtjes, tuinbonen, de eerste courgette, een primeurbloemkool,... Sommigen voegen ook room toe, of enkele tomaten in stukjes, en dan wordt het een conventioneel gerecht met een echte saus. Maar als de groenten heel vers zijn, vind ik dat niet nodig.

PASTA PESTO MET BOONTJES

Plet voor de pesto 36 basilicumblaadjes met een lookteentje en 150 g pijnboompitten in een vijzel (of gebruik een foodprocessor). Meng er 50 g versgeraspte pecorino, 50 g parmezaan en 2 dl olijfolie onder. Breng op smaak met peper en zout. Dit is normaal genoeg saus voor 500 g spaghetti of linguine. Dien op met 150 g gekookte prinsessenboontjes en eventueel wat extra geroosterde pijnboompitjes. Italianen eten hier traditioneel nog 3 gekookte aardappeltjes in blokjes bij, maar dat vind ik niet zo lekker. Je kan wel nog wat citroensap of een verse tomaat in blokjes toevoegen 'voor het zuurtje'.

Tip voor als je het minder vet wil: ik doe er nooit zo veel olie in, ik gebruik voor de helft kookvocht van de pasta om de saus smeug te maken. Wel opletten met zout toevoegen dan, want het kookvocht bevat ook zout.

BROCCOLI MET ORECCHIETTE

Kook een halve kg orecchiette gaar in ruim gezouten water. (Bij Italiaanse delicatesseszaken kan je soms schelpjes vinden die er nogal artisaanaal uitzien en met een gaartijd van 20 minuten: dat zijn de beste.) Snij een kilo broccoli in hapklare stukken en kook niet meer dan 3 minuten. Als de groente heel vers is, kan je ook een groot deel van de stammen gebruiken. Giet af, maar bewaar een halve liter van het kookvocht. Stoof een fijngesnipperde halve rode chilipeper, 4 tenen look in kwartjes, en 3 grote tomaten in stukjes gaar in een plas olijfolie. Doe er de broccoli bij en laat de smaken even vermengen. Doe er dan de pasta bij en een flinke geut goede olijfolie. Laat enkele minuten staan: je zal zien dat de oortjes alle vocht opzuigen. Maak opnieuw smeug met wat broccolivocht en schep op. Serveer met pecorinoschilfers.

Paula De Schouwer en Willy Boon onderhouden de kapel aan de Meusegemstraat in Meusegem.

Johan De Duffeleer ontfermt zich over het kapelletje in de Sint-Wivinaadreef in Groot-Bijgaarden.

Mariette Van den Bloeck ontfermt zich over de kapel in de Paalveldstraat in Grimbergen.

Frans De Smedt en Denise Schillemans ontfermen zich om hun kapel in de Neerpoorten in Imde.

'Buren van kapelletjes. Mensen met een groot hart. Ze onderhouden de Godshuisjes. Uit plichtsbesef, want 'iemand moet het doen'. De één voorziet het bouwsel wekelijks van verse snijbloemen. De ander houdt de voorraad kaarsen op peil. De processie passeert er, tot hun spijt, al jaren niet meer. Maar in tijden van crisis dansen er toch meer vlammetjes in de bedehuizen. En die dansen niet vanzelf.'

David Legrève (36) studeerde fotografie aan het KASK in Gent. Hij werkt onder meer als freelancer voor Het Laatste Nieuws en RandKrant. Bekijk de hele reeks 'kapelletjes' op www.randkrant.be

www.davidlegreve.com

Handen uit de mouwen

In 2006 verliet Yuri Leikind Wit-Rusland voor een ICT-opdracht in Diegem. Na zes maanden zou hij terugkeren, maar de ene opdracht volgde na de andere en weldra werd België zijn nieuwe thuisland.

TEKST Nathalie Dirix • FOTO Filip Claessens

Russisch en Wit-Russisch zijn twee verschillende talen', maakt Leikind meteen duidelijk. 'Mijn grootouders langs moederskant spraken Wit-Russisch. Met de tijd werd de Russische invloed steeds groter en zijn hun kinderen – mijn ouders – Russisch gaan spreken. Zelf spreek ik beide talen. Voor mij is het belangrijk de taal van je voorouders te blijven spreken. Want je taal verliezen, is niet alleen je cultuur maar ook je identiteit verliezen', zegt Leikind in vloeiend Nederlands.

VERRASSENDE ARCHITECTUUR

Wat viel hem het meest op toen hij in België aankwam? 'Ik was verrast door jullie rijke architectuur. De gebouwen op de Grote Markt van Brussel, het stadhuis van Leuven en de Sint-Baafskathedraal in Gent maakten een grote indruk op mij. En dan heb ik het nog niet over Brugge, net een sprookjesstad. Als je dat vergelijkt met Minsk, de hoofdstad van Wit-Rusland,

dan zie je pas wat een pracht van een erfgoed jullie hebben. Onze steden werden tijdens de Tweede Wereldoorlog zwaar beschadigd. Je hebt er wel ruimte. De straten en pleinen zijn veel breder dan hier. Dat hoeft niet te verwonderen als je weet dat Wit-Rusland qua oppervlakte ongeveer zeven keer groter is dan België en dat we ongeveer hetzelfde aantal inwoners hebben.'

GEBETEN DOOR INFORMATICA

Leikind studeerde computerlinguïstiek. Een moeilijke term die duidelijk maakt dat hij al op jonge leeftijd geboeid was door de wisselwerking tussen informatica en taalkunde. Het is ook binnen dit domein dat hij vandaag als zelfstandig ICT-consultant werkt. 'Mijn werk is mijn hobby. Ik ben gefascineerd door nieuwe applicaties. Neem nu WhatsApp. Je hoeft alleen een eenvoudige app te downloaden en je kan via je smartphone met mensen van overal ter wereld gratis berichten uitwisselen.

MOOISTE PLEK IN WIT-RUSLAND

Het woud van Bialowieza.

LEKKERNIJ UIT WIT-RUSLAND

Draniki, een aardappelpannenkoekje.

MOOISTE HERRINNERING UIT WIT-RUSLAND

Oudejaarsavond 2000 in Minsk.

Vandaag telt WhatsApp 800 miljoen actieve gebruikers. Dat is toch geweldig! ICT maakt het mogelijk om onze grenzen te verleggen. Dat grensverleggende aspect boeit me mateloos.'

Of al die technologie ook geen minpunten met zich meebrengt? 'Er zijn inderdaad bepaalde gevaren verbonden aan de technologische opmars. Als ik naar de generatie van mijn dochter kijk, dan zie ik hoe vanzelfsprekend zij het vinden dat informatie met één klik beschikbaar is. Hierdoor schatten ze de waarde van informatie vaak niet meer juist in. Zelf probeer ik technologie in de eerste plaats voor professionele doeleinden te gebruiken. Facebook is dus niet aan mij besteed. Hoezeer ik ook gebeten ben door informatica, contacten met vrienden onderhoud ik door echt met elkaar af te spreken.'

HARDE WERKERS

Wat Leikind opvalt, is dat de mensen in België hard werken. 'Ik zie veel mensen zeer gedisciplineerd werken. Die werkethiek bevalt me. Het is door de handen uit de mouwen te steken dat je positieve zaken kan realiseren. Soms vraag ik me af of jullie voldoende bewust zijn van jullie sterke punten. Jullie centrale ligging en open samenleving maken dat je hier op een kleine oppervlakte een grote diversiteit aan talen en culturen aantreft. Voor iemand die zoals ik uit een gesloten gemeenschap komt, is dit een echte verrijking. Voor mij is België een uitstekende omgeving om mijn toekomst uit te werken. Want hoe somber vele toekomstvoorspellingen ook mogen zijn, iets zegt me dat er ons boeiende tijden te wachten staan. In het verleden hebben we als mensheid bewezen dat we in staat zijn om vele problemen op te lossen, waarom zou het ons dan in de toekomst niet lukken?'

DE DIE ÄRMEL HOCHKREMPELN

Im Jahre 2006 hat Yuri Leikind Weißrussland für einen IKT-Auftrag in Diegem verlassen. Nach sechs Monaten sollte er zurückkehren, doch der eine Auftrag folgte dem anderen, und schon bald wurde Belgien seine neue Heimat. Was Leikind auffällt, ist, dass die Menschen in Belgien hart arbeiten. ‚Ich sehe viele Menschen sehr diszipliniert arbeiten. Diese Arbeitsethik gefällt mir. Wenn man die Ärmel hochkrempelt, kann man positive Dinge verwirklichen. Manchmal frage ich mich, ob Ihr Euch Eurer Stärken ausreichend bewusst seid. Eure zentrale Lage und offene Gesellschaft führen dazu, dass man hier auf einer kleinen Fläche eine große Vielfalt an Sprachen und Kulturen antrifft. Für jemanden, der wie ich aus einer geschlossenen Gesellschaft kommt, ist dies eine echte Bereicherung.'